

Crnogorski Telekom A.D.
Broj / 06 - 9992
Podgorica / 27.05.2008

ПРИВРЕДНИ СУД У ПОДГОРИЦИ
ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР
Примљено из руке _____ поштом
дана 30.06.2008 _____
Препоручено дана _____
Број примљеног _____
Својом Телом Гит

CRNOGORSKI TELEKOM A.D. PODGORICA

**Finansijski izvještaji za godinu koja se završava
31. decembra 2007. godine**

SADRŽAJ	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	1
Finansijski izvještaji:	
Bilans stanja	2
Bilans uspjeha	3
Bilans tokova gotovine	4
Izvještaj o promjenama na kapitalu	5
Napomene uz finansijske izvještaje	6 – 60

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Odboru Direktora Preduzeća Crnogorski Telekom A.D., Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja („finansijski izveštaji“) Preduzeća Crnogorski Telekom A.D., Podgorica („Preduzeće“) koji uključuju bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine i bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu završenu na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost Rukovodstva za Finansijske Izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Crne Gore. Ova odgovornost uključuje osmišljavanje, uspostavljanje i funkcionisanje internih kontrola relevantnih za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje, nastalo usled pronevere ili greške; izbor i primenu odgovarajućih računovodstvenih politika i sačinjavanje računovodstvenih procena prihvatljivih u datim okolnostima.

Odgovornost Revizora

Nаша odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima. Reviziju finansijskih izveštaja izvršili smo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtevaju da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uverenje da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

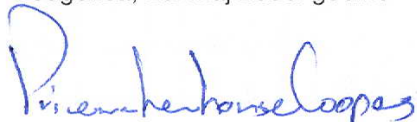
Revizija podrazumeva primenu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima sadržanim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izveštajima, nastalog usled pronevere ili greške. Pri proceni ovih rizika, revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja Preduzeća u cilju odabira adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola Preduzeća. Revizija takođe obuhvata ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocenu opšteg prikaza finansijskih izveštaja.

Verujemo da su revizorski dokazi koji smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izveštaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijsko stanje Preduzeća Crnogorski Telekom A.D, Podgorica sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Crne Gore.

Podgorica, 26. maj 2008. godine

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica
Poslovni centar Kruševac
Rimski Trg 50
81000 Podgorica
Republika Crna Gora

Marica Aleksić
Licencirani revizor
Licenca Br. 46 izdata od
Ministarstva finansija Crne
Gore, dana 2. nov. 2007.

BILANS STANJANa dan 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)

	Napomene	2006	2007
AKTIVA			
Obrtna imovina			
Zalihe	10	759,335	2,057,730
Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja	11	12,678,264	10,393,037
Kratkoročni finansijski plasmani	12	1,500,000	20,500,000
Avansi, aktivna vremenska razgraničenja i ostala aktiva	13	3,298,178	4,920,008
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	14	37,627,576	26,014,007
Ostala obrtna sredstva	15	334,278	299,630
		56,197,631	64,184,412
Sredstva namijenjena prodaji	6	722,808	-
Ukupna obrtna imovina		56,920,439	64,184,412
Stalna imovina			
Nekretnine i oprema neto	5	89,883,507	90,114,835
Nematerijalna ulaganja neto	4	8,833,482	8,086,609
Plasmani u zavisna i pridružena preduzeća	7	21,855,370	21,855,370
Dugoročni finansijski plasmani	8	27,122	24,370
Dugoročni krediti i ostala potraživanja	9	5,988,057	6,927,340
		126,587,538	127,008,525
Ukupna stalna imovina		126,587,538	127,008,525
Ukupna aktiva		183,507,977	191,192,937
OBAVEZE			
Kratkoročne obaveze			
Kredit i ostale pozajmice – treća lica	18	526,680	-
Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze	22	8,478,142	8,248,514
Primljeni avansi i pasivna vremenska razgraničenja	23	6,537,915	7,894,785
Obaveze za porez na dobit		574,040	1,632,547
Rezervisanja	19	14,376,051	5,175,445
		30,492,828	22,951,292
Ukupne kratkoročne obaveze		30,492,828	22,951,292
Dugoročne obaveze			
Odložene poreske obaveze	21	2,206,800	2,297,979
Rezervisanja obaveza	19	732,799	529,930
		2,939,599	2,827,909
Ukupne dugoročne obaveze		2,939,599	2,827,909
Ukupne obaveze		33,432,427	25,779,201
KAPITAL			
Kapital i rezerve			
Aksijski kapital	17	140,996,394	140,996,394
Revalorizacione rezerve		-	684,255
Neraspoređena dobit		9,079,156	23,733,086
		150,075,550	165,413,735
Ukupan kapital		150,075,550	165,413,735
Ukupna pasiva		183,507,977	191,192,937

Napomene na stranama od 6 do 60
činje sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su odobreni od strane Odbora direktora dana 26.05.2008. godine i potpisani su od strane:

Slavoljub Popadić
Izvršni direktorDragan Mićović
Direktor računovodstvaSlaviša Jovanović
Rukovodilac računovodstva

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)

	Napomene	2006	2007
AKTIVA			
Obrtna imovina			
Zalihe	10	759,335	2,057,730
Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja	11	12,678,264	10,393,037
Kratkoročni finansijski plasmani	12	1,500,000	20,500,000
Avansi, aktivna vremenska razgraničenja i ostala aktiva	13	3,298,178	4,920,008
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	14	37,627,576	26,014,007
Ostala obrtna sredstva	15	334,278	299,630
		<u>56,197,631</u>	<u>64,184,412</u>
Sredstva namijenjena prodaji	6	722,808	-
Ukupna obrtna imovina		<u>56,920,439</u>	<u>64,184,412</u>
Stalna imovina			
Nekretnine i oprema neto	5	89,883,507	90,114,835
Nematerijalna ulaganja neto	4	8,833,482	8,086,609
Plasmani u zavisna i pridružena preduzeća	7	21,855,370	21,855,370
Dugoročni finansijski plasmani	8	27,122	24,370
Dugoročni krediti i ostala potraživanja	9	5,988,057	6,927,340
		<u>126,587,538</u>	<u>127,008,525</u>
Ukupna stalna imovina		<u>126,587,538</u>	<u>127,008,525</u>
Ukupna aktiva		<u>183,507,977</u>	<u>191,192,937</u>
OBAVEZE			
Kratkoročne obaveze			
Kredit i ostale pozajmice – treća lica	18	526,680	-
Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze	22	8,478,142	8,248,514
Primljeni avansi i pasivna vremenska razgraničenja	23	6,537,915	7,894,785
Obaveze za porez na dobit		574,040	1,632,547
Rezervisanja	19	14,376,051	5,175,445
		<u>30,492,828</u>	<u>22,951,292</u>
Ukupne kratkoročne obaveze		<u>30,492,828</u>	<u>22,951,292</u>
Dugoročne obaveze			
Odložene poreske obaveze	21	2,206,800	2,297,979
Rezervisanja obaveza	19	732,799	529,930
		<u>2,939,599</u>	<u>2,827,909</u>
Ukupne dugoročne obaveze		<u>2,939,599</u>	<u>2,827,909</u>
Ukupne obaveze		<u>33,432,427</u>	<u>25,779,201</u>
KAPITAL			
Kapital i rezerve			
Akcijski kapital	17	140,996,394	140,996,394
Revalorizacione rezerve		-	684,255
Neraspoređena dobit		9,079,156	23,733,086
		<u>150,075,550</u>	<u>165,413,735</u>
Ukupan kapital		<u>150,075,550</u>	<u>165,413,735</u>
Ukupna pasiva		<u>183,507,977</u>	<u>191,192,937</u>

Napomene na stranama od 6 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Ovi finansijski izvještaji su odobreni od strane Odbora direktora dana _____ 2008. godine i potpisani su od strane:

Slavoljub Popadić
Izvršni direktor

Dragan Mićović
Direktor računovodstva

Slaviša Jovanović
Rukovodilac računovodstva

CRNOGORSKI TELEKOM A.D., PODGORICA

BILANS USPJEHA

**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)**

	<u>Napomene</u>	<u>2006.</u>	<u>2007.</u>
Usluge fiksne telefonije i ostali prihodi	23	73,673,385	86,825,123
Ostali poslovni prihodi	24	12,493,883	5,357,151
 Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	25	(25,459,142)	(14,860,008)
Amortizacija	4, 5	(9,497,604)	(9,885,383)
Troškovi korišćenja usluga drugih operatera	26	(16,898,298)	(24,527,937)
Nabavna vrijednost prodane telekomunikacione opreme		(306,842)	(738,949)
Ostali poslovni rashodi	27	(20,231,718)	(16,163,446)
Ukupni poslovni rashodi		(72,393,604)	(66,175,723)
 Dobit iz poslovnih aktivnosti		13,773,664	26,006,551
 Finansijski prihodi	28	204,291	209,319
Finansijski rashodi	29	(292,856)	(220,936)
Finansijski prihodi/(rashodi), neto		(88,565)	(11,617)
 Dobit prije oporezivanja		13,685,099	25,994,934
 Porez na dobit		(881,374)	(2,356,748)
 Dobit tekuće godine		12,803,725	23,638,186
 Zarada po akciji za dobit koju su ostvarili vlasnici kapitala			
Društva u toku godine (izražena u eurima po akciji)			
- osnovna	30	0.1901	0.3509
- čista zarada po akciji	30	0.1901	0.3509

Napomene na stranama od 6 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

(Iznosi u EUR)

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Ostale rezerve	Neraspoređena dobit	Ukupno
Stanje, januar 2006. godine	140,996,394	3,798,570	-	(3,724,569)	141,070,395
Dobici /(gubici) od plasmana raspoloživih za prodaju	-	912,353	-	-	912,353
Plasmani raspoloživi za prodaju	-	(4,710,923)	-	-	(4,710,923)
Dobit tekuće godine	-	-	-	12,803,725	12,803,725
Stanje, 31. decembar 2006. godine	140,996,394	-	-	9,079,156	150,075,550
Stanje, januar 2007. godine	140,996,394	-	-	9,079,156	150,075,550
Dividende	-	-	-	(8,300,000)	(8,300,000)
Prenos neraspoređene dobiti	-	-	684,255	(684,255)	-
Dobit tekuće godine	-	-	-	23,638,186	23,638,186
Stanje, 31. decembar 2007. godine	140,996,394	-	684,255	23,733,086	165,413,735

Napomene na stranama od 6 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine
(Iznosi u EUR)**

	<u>Napomene</u>	<u>2006.</u>	<u>2007.</u>
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
Gotovina generisana iz poslovnih aktivnosti	38	33,607,022	23,393,101
Odliv po osnovu plaćene kamate		(66,961)	(10,816)
Odliv po osnovu plaćenog poreza na dobit		0	(1,207,062)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		33,540,061	22,175,223
Tokovi gotovine iz investicionih aktivnosti			
Odlivi po osnovu nabavke nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja	4,5	(3,739,425)	(8,650,365)
Kratkoročni finansijski plasmani		-	(20,500,000)
Primljene kamate		908,129	2,837,670
Primljene dividende		300,639	-
Prilivi po osnovu plasmana raspoloživih za prodaju		5,345,333	-
Prilivi po osnovu prodaje nekretnina i opreme		51,805	1,116,898
Neto (odliv)/priliv gotovine iz investicionih aktivnosti		2,866,481	(25,195,797)
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja			
Dividende isplaćene akcionarima i manjinski interesi		-	(8,066,315)
Priliv od kredita i ostalih pozajmica		-	-
Otplate kredita i ostalih pozajmica		(2,820,850)	(526,680)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja		(2,820,850)	(8,592,995)
Neto (smanjenje)/ povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata		33,585,692	(11,613,569)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti, početak godine	14	4,041,884	37,627,576
Gotovina i gotovinski ekvivalenti, kraj godine	14	<u>37,627,576</u>	<u>26,014,007</u>

Napomene na stranama od 6 do 60
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Telekom Crne Gore A.D., Podgorica (u daljem tekstu: “Telekom“ ili “Društvo“) je osnovan i registrovan u Privrednom sudu u Podgorici 31. decembra 1998. godine Rješenjem broj Fi. 5490/98, nakon statusne transformacije i razdvajanja telekomunikacijskih i poštanskih usluga iz Javnog preduzeća PTT saobraćaja Crne Gore (u daljem tekstu “JP PTT Crne Gore“).

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, dana 6. novembra 2002. godine izvršena je preregistracija Društva kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici pod registracionim brojem 4-0000618/001.

Osnovna djelatnost Društva su održavanje i eksploatacija telekomunikacionog sistema na području Republike Crne Gore, razvoj telekomunikacionih tehnologija i obezbjeđivanje telekomunikacionih usluga korisnicima.

Društvo obezbjeđuje pružanje usluga fiksne telefonije koje se odnose na lokalne, nacionalne i međunarodne telefonske usluge, kao i širok spektar ostalih telekomunikacionih usluga, uključujući rentiranje mreža, mreže podataka, teleks i telegrafске usluge. U skladu sa Zakonom o telekomunikacijama Republike Crne Gore Društvu je 31. decembra 2003. godine zvanično ukinuto ekskluzivno pravo u pružanju usluga fiksne telefonije u Republici Crnoj Gori.

Tokom 2000. godine, Telekom je razvio GSM 900 mrežu mobilne telefonije i u maju 2000. godine počeo sa njenim komercijalnim korišćenjem kao provajder mobilne telefonije. Telekom je 28. jula 2000. godine registrovao Monet D.O.O. (“Monet“) kao svoje povezano pravno lice u potpunom vlasništvu, nakon čega je cjelokupno poslovanje mobilne telefonije prenešeno na Monet. Tržište mobilne telefonije u Crnoj Gori je liberalizovalo i Monet (sadašnji naziv T Mobile Crna Gora d.o.o., Podgorica) dijeli tržište sa još jednim operaterom - “Pro Monte” D.O.O.

U skladu sa odlukom Deutsche Telekom-a i Magyar Telekom-a, donijetom 23. maja 2006. godine na Generalnoj Skupštini Telekom-a Crna Gora A.D. potvrđen je ulazak “T” brenda na tržište Crne Gore. Skupština „Telekom Crna Gora A.D.“ je 3. jula 2006. godine potvrdila promjenu imena Društva u „Crnogorski Telekom A.D.“. Novi naziv Društva je registrovan 25. septembra 2006. godine kod Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici pod registarskim brojem 4-0000618/14.

Nakon uspješno sprovedenog privatizacionog tendera, Magyar Telekom NyRt. (u daljem tekstu: Magyar Telekom) je postao većinski vlasnik Crnogorskog Telekom A.D. (prethodni naziv Telekom Crne Gore A.D.). Mađarski Telekom je 31. marta 2005. godine preuzeo kontrolu nad Crnogorskim Telekomom A.D. i krajem iste godine imao 76.53% udjela akcijskog kapitala. Društvo posjeduje 100% kapitala T Mobile Crna Gora d.o.o. (prethodni naziv Monet d.o.o.), crnogorskog provajdera mobilne telefonije i 100% kapitala Interneta Crne Gore. Preostalih 15% ukupnog kapitala Interneta, Telekom je otkupio 7. marta 2005. godine. Deutsche Telekom AG je krajnji vlasnik Magyar Telekom i on posjeduje 59.21% njegovih akcija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST (Nastavak)

Sjedište Telekoma je u Podgorici, Republika Crna Gora, ulica Moskovska 29. Na dan 31. decembra 2007. godine, Društvo je imalo 706 zaposlenih (31. decembra 2006. godine 946 zaposlenih).

Istraga određenih konsultantskih ugovora

Kao što je i ranije navedeno, u toku obavljanja revizije finansijskih izvještaja za 2005. godinu, PricewaterhouseCoopers d.o.o. Beograd je identifikovao dva ugovora zaključena od strane Crnogorskog Telekoma A.D. i njegovog povezanog pravnog lica T-mobile CG d.o.o., čija priroda i poslovne namjere nisu bile jasno iskazane. Ugovor pod istragom zaključen od strane Crnogorskog Telekoma A.D. iznosi 0.6 miliona, odnosno ugovor zaključen od strane T-Mobile iznosi 2.3 miliona. U februaru 2006. godine, Odbor za reviziju Magyar Telekoma, većinskog vlasnika Društva, pokrenuo je nezavisnu istragu po ovom pitanju. Do danas, nezavisna istraga nije omogućila pronalaženje dovoljnih dokaza koji bi pokazali da je bilo koji od ova dva ugovora pod istragom imao za posljedicu koristi za nas ili za naša povezana pravna lica srazmjerne uplatama koje su izvršene u skladu sa tim ugovorima. Nezavisna istraga nije bila u mogućnosti sa sigurnošću utvrdi namjene ugovora, i moguće je i da je njihova namjena bila neadekvatna. Usvajali smo i u toku je primjena određenih mjera pripremljenih sa ciljem poboljšanja naših internih kontrola kako bi se djelovalo u skladu sa crnogorskim i US zakonskim regulativama.

Kao rezultat kašnjenja u završetku finansijskih izvještaja za 2005. godinu usljed navedene istrage, Grupa i povezana pravna lica nijesu ispoštovali određene rokove propisane crnogorskim i drugim primjenljivim zakonima i propisima za sastavljanje i popunjavanje godišnjih izvještaja koji su bili predmet revizije i održavanje godišnjih skupština.

Mađarski nadležni organ za finansijsku kontrolu, Mađarski Nacionalni Odbor za istragu, Američka komisija za novčana sredstva i devizne kurseve i Američki odsjek za pravdu bili su informisani o istrazi. Magyar Telekom konstantno obavještava navedene institucije o toku istrage i odgovara na njihove upitnike i istrage koje pokreću u skladu sa američkim i mađarskim zakonima. Američki odsjek za pravdu je nedavno proširio djelokrug svoje istrage sa ciljem ispitivanja mjera koje je Magyar Telekom preduzeo kao odgovor na nalaze i pitanja pokrenutih u toku interne istrage Magyar Telekoma, u toku čega je uručen sudski poziv i zahtjev za dostavu dodatne dokumentacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji privrednog društva Crnogorski Telekom A.D., Podgorica, su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim Standardima Finansijskog Izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (MRSO), koji su bili na snazi u periodu sastavljanja finansijskih izvještaja Društva. Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konvencijom istorijskog troška, osim u slučaju navedenom u računovodstvenim politikama koje slijede.

Društvo ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Crne Gore ("Sl. list RCG", br. 69/2005), odnosno na osnovu Odluke o neposrednoj primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") u Republici Crnoj Gori ("Sl. list RCG", br. 69/2002). Shodno tome, Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja ("MSFI") primjenjuju se za finansijske izvještaje koji obuhvataju period koji počinje 1. januara 2003. godine.

Zvanična valuta u Republici Crnoj Gori i funkcionalna valuta Društva je Euro (EUR).

Društvo je sastavilo konsolidovane finansijske izvještaje u skladu sa MSFI, za Društvo i svoja povezana pravna lica («Grupa»). U konsolidovanim finansijskim izvještajima, poslovanja povezanih pravnih lica, koja predstavljaju privredna društva u kojima Grupa direktno ili indirektno ima interes ili više od polovine glasačkih prava ili posjeduje ovlaštenja da izvršava kontrolu nad poslovanjem, u potpunosti su konsolidovana.

Korisnici ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja bi trebali da ih čitaju zajedno sa konsolidovanim finansijskim izvještajima Grupe na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine, kako bi se dobila potpuna informacija o finansijskom položaju, rezultatima poslovanja i promjenama u finansijskom položaju Grupe u cjelini.

Usvajanje novih i revidiranih Standarda i Interpretacija

U tekućoj godini Društvo je usvojilo sve nove i revidirane standarde i interpretacije, koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (MRSO) i Komitet za Tumačenja Međunarodnih finansijskih standarda (IFRIC), a koje su važne za poslovanje Društva i koje su u primjeni u izvještajnom periodu koji je počeo 1. januara 2007. godine. Navedeni standardi i tumačenja uključuju sljedeće:

- MSFI 7, Finansijski instrumenti: objelodanjivanja i komplementarna dopuna MRS 1, Prezentacija finansijskih izvještaja – Objelodanjivanja koja se odnose na kapital. MSFI 7 zahtijeva objelodanjivanje kvalitativnih i kvantitativnih informacija o izloženosti riziku finansijskih instrumenata, uključujući specificirani minimum objelodanjivanja koja se odnose na kreditni rizik, rizik likvidnosti i tržišni rizik, uključujući i analize osjetljivosti na tržišni rizik. MSFI 7 zamjenjuje MRS 30, Objelodanjivanja u finansijskim izvještajima banaka i sličnim finansijskim institucijama, kao i zahtjeve objelodanjivanja MRS 32, Finansijski instrumenti: objelodanjivanje i prezentacija. Primjenjiv je na sve entitete koji izvještavaju u skladu sa MSFI. Dopuna MRS 1 uvodi objelodanjivanja o nivou kapitala entiteta i kako taj entitet rukovodi svojim kapitalom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METODA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (Nastavak)

Društvo primjenjuje MSFI 7 i dopunu MRS 1 za godišnje periode koji počinju 1. januara 2007. godine.

- Dopuna MRS 1, Prezentacija finansijskih izvještaja – Objelodanjivanja koja se odnose na kapital (u primjeni od 1. januara 2007. godine). Dopuna MRS 1 predstavlja objelodanjivanja o nivou kapitala entiteta i kako sa njime rukovodi u skladu sa internim i eksternim (regulatornim) zahtjevima. Društvo je procijenilo uticaj dopune MRS 1, i zaključak je da nema potrebe za dodatnim objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima budući da Društvo nema specifičnih internih i eksternih zahtjeva koji se odnose na upravljanje kapitalom.
- MOIFI 7, Primjena i korigovanje pristupa u skladu sa MRS 29, Finansijsko izvještavanje u hiperinflatornim ekonomijama (u primjeni od 1. januara 2007. godine). MOIFI 7 ukazuje na pravila primjene MRS 29 i njegovih zahtjeva na izvještajni period u kojem društvo identifikuje hiperinflaciju u izvještajnoj valuti u odnosu na prethodni period kada hiperinflacije u ekonomiji nije bilo. MOIFI 7 nije relevantan za poslovanje Društva jer Društvo ne posluje u hiperinflatornoj ekonomiji.
- MOIFI 8, Djelokrug MSFI 2. MOIFI 8 se odnosi na transakcije koje uključuju izdavanje finansijskih instrumenata – gdje iznosi za razmatranje imaju manju vrijednost od fer vrijednosti finansijskih instrumenata – sa ciljem utvrđivanja da li su oni u djelokrugu MSFI 2. Reprocjena nije dozvoljena osim u slučaju promjena uslova ugovora koji značajno utiču na promjene u gotovinskim tokovima kada je reprocjena obavezna (u primjeni od 1. januara 2007. godine). MOIFI 8 nije relevantan za poslovanje Društva obzirom da Društvo nema plaćanja po osnovu akcija.
- MOIFI 9, Ponovna procjena ugrađenih derivata. MOIFI 9 zahtijeva procjenu društva da li neki ugrađeni derivativ treba obračunavati odvojeno od osnovnog ugovora i odluka o obračunu derivativa se donosi kada društvo postane ugovornom stranom osnovnog ugovora. Naknadna reprocjena nije dozvoljena osim u slučaju promjene ugovornih uslova tako da te promjene značajno mijenjaju novčane tokove u kom slučaju je reprocjena neophodna. Ovo tumačenje nema materijalnog uticaja na finansijske izvještaje Društva.
- MOIFI 10, Periodično finansijsko izvještavanje i obezvrjeđenje (stupio na snagu 1. novembra 2006. godine). MOIFI 10 ne dozvoljava gubitke po osnovu ispravke vrijednosti priznate u prethodnom periodu kao gudvil, kao ni da se ulaganja u imovinske instrumente i ulaganja u finansijska sredstva knjižena po nabavnoj vrijednosti vraćaju naknadno na dan bilansa stanja. Prema procjeni Društva, ovo tumačenje nije relevantno budući da Društvo nema sredstva koja pripadaju njegovom domenu.
- MOIFI 11 -Tumačenje MSFI 2 - Grupne transakcije i transakcije isplata po osnovu akcija. MSFI 2 ne definiše konkretno način na koji se vrši obračun kada zaposleni povezanog pravnog lica primaju akcije od matičnog preduzeća. MOIFI 11 definiše određene vrste transakcija koje MSFI 2 opisuje kao isplaćene akcije ili isplaćene gotovinske transakcije. Takođe se odnose na knjiženje isplata po osnovu akcija koje uključuju dva ili više entiteta unutar grupe. Prema procjeni Društva ovaj standard nije relevantan budući da ne postoje akcijski planovi unutar Grupe.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (Nastavak)

Objavljeni standardi, interpretacije i izmjene standarda koji još nisu stupili na snagu

Društvo za sada nije usvojilo određene standarde i interpretacije, koji su objavljeni ali nisu u primjeni u periodu koji počinje 1. januara 2007. godine, kao što slijedi:

- Revidiran MRS 23 – Troškovi pozajmljivanja. MRSO je 29. marta 2007. godine izdao revidiranu verziju MRS 23. Glavna promjena u odnosu na prethodnu verziju standarda je ukidanje opcije priznavanja troškova pozajmljivanja, koji se odnose na sredstva za koje je potreban duži vremenski period da bi bila spremna za predviđenu upotrebu ili prodaju, kao rashoda perioda u kome su nastali. Revidirani standard se primjenjuje na troškove pozajmljivanja kvalifikovanog sredstva kod kojih je datum početka kapitalizacije 1. januar 2009. i kasnije. Primjena prethodne verzije je dozvoljena. Kada primjena ovog Standarda uslovljava promjenu računovodstvene politike (što je slučaj u Društvu), subjekat treba da primjenjuje MRS 23 (revidiran) na troškove pozajmljivanja koji se odnose na kvalifikovana sredstva za koja je datum početka kapitalizacije na dan ili nakon datuma stupanja na snagu. Međutim, subjekat može odabrati bilo koji datum prije datuma stupanja na snagu i da primjeni standard na troškove pozajmljivanja kvalifikovanog sredstva kod kojih je datum početka kapitalizacije na taj ili nakon tog datuma. Društvo će usvojiti MRS 23 tokom 2008. godine.
- MSFI 8, Poslovni segmenti (stupa na snagu 1. januara 2009. godine), poslovni segmenti su komponente društva koje redovno kontroliše osoba odgovorna za donošenje odluka u društvu. Izvještaj o poslovnim segmentima podnosi se u okviru internog izvještavanja. MSFI 8 takođe definiše objelodanjivanja koja se odnose na proizvode i usluge, geografska područja i glavne potrošače. Ovaj MSFI nije relevantan za poslovanje Društva obzirom da Društvo nema instrumente obaveza i akcijskog kapitala kojima se trguje na berzama hartija od vrijednosti i nema planova da dostavlja finansijske izvještaje Komisiji za hartije od vrijednosti ili drugom regulatornom tijelu, za svrhe izdavanja finansijskih instrumenata na tržištu hartija od vrijednosti.
- MOIFI 13 Program odanosti korisnika. Ovo tumačenje definiše objelodanjivanje društava koja odobravaju nagradne kredite korisnicima koji odano koriste njihove proizvode i usluge. Naročito, ovo tumačenje definiše kako takva društva treba da knjiže svoje obaveze kada odobravaju robu ili usluge besplatno ili sa popustom korisnicima kojima pripadaju nagradni krediti. Društvo trenutno vrši analizu potencijalnih promjena koje mogu nastati usljed primjene MOIFI 13 na računovodstvene postupke Društva. U Društvu se trenutno vrši rekonstrukcija Programa odanosti korisnika.
- MOIFI 14 Tumačenje MRS 19 – Granica definisanih primanja zaposlenih, Minimalni finansijski zahtjevi i njihova interakcija. MOIFI 14 obezbjeđuje generalne instrukcije kako pristupiti ograničenjima MRS 19 Naknade zaposlenima koja se tiču viškova koji se priznaju kao imovinska sredstva. Ovo tumačenje takođe objašnjava kako se penziona sredstva ili obaveze mijenjaju kada za to postoji ispunjeni statutarni ili ugovorni minimalni finansijski uslov. Prema procjeni Društva ovaj standard nije relevantan za Društvo.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja (Nastavak)

Objavljeni standardi, interpretacije i izmjene standarda koji još nisu stupili na snagu (Nastavak)

Finansijski instrumenti i obaveze koje nastaju usljed likvidacije – Dopuna MRS 32 i MRS 1 (stupa na snagu 1. januara 2009. godine). Dopuna zahtijeva klasifikaciju kapitala nekih finansijskih instrumenata koja je u skladu sa definisanjem finansijske obaveze. Društvo trenutno procjenjuje uticaj ove dopune na konsolidovane finansijske instrumente. Društvo očekuje da ova dopuna neće uticati na njegove finansijske instrumente.

MRS 27, Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji (izmijenjen u januaru 2008. godine, stupa na snagu za izvještajne periode na dan ili nakon 1. jula 2009. godine). Izmijenjeni MRS 27 će definisati obavezu društva da prenese ukupan stečeni prihod vlasnicima svoje matične kompanije i dioničarima (prethodni „manjinski interesi“) čak i u slučaju kada bi ovakav postupak rezultirao manjkom na bilansu manjinskih dioničara (sadašnji standard zahtijeva da se suvišni gubici prenesu u većini slučajeva na vlasnika matične kompanije). Izmijenjeni standard određuje da promjene u vlasničkoj strukturi matične kompanije u povezanom pravnom licu gdje matična kompanija ne gubi kontrolu nad povezanim pravnim licem treba da se objelodanjuju u okviru akcijskih transakcija. Takođe, svako pravno lice treba da odredi bilo koji iznos dobiti ili rashoda koji proističu iz gubitka kontrole nad povezanim pravnim licem. Na dan gubitka kontrole, sva ulaganja u bivše povezano pravno lice treba prikazati po njihovoj fer vrijednosti. Društvo trenutno procjenjuje uticaj izmijenjenog standarda na njegove finansijske izvještaje.

MSFI 3, Poslovne kombinacije (izmijenjen u januaru 2008. godine, odnosi se na poslovne kombinacije stečene na dan ili nakon prvog godišnjeg izvještajnog perioda koji počinje na dan ili nakon 1. jula 2009. godine). Izmijenjeni IFRS 3 neće osporavati ukoliko se pravna lica odluče da nezavisne interese određuju upotrebom metoda postojećeg IFRS 3 (srazmjeran dio identifikovane neto imovine primaoca) ili po istom osnovu metoda US GAAP (po fer vrijednosti). Izmijenjeni IFRS 3 detaljnije definiše upotrebu kupovnog metoda na poslovne kombinacije. Ukinuta je obaveza određivanja fer vrijednosti stečene imovine i preuzetih obaveza na dan sticanja sa svrhom određivanja iznosa gudvila. Umjesto toga, gudvil se mjeri kao razlika na dan sticanja između fer vrijednosti bilo kog plasmana u poslovne aktivnosti prije poslovnog spajanja, prenesene i stečene imovine. Troškovi poslovnog spajanja objelodanjuju se odvojeno od poslovne kombinacije i priznaju se kao rashodi i ne predstavljaju dio iznosa gudvila. Subjekat koji sudjeluje u spajanju i stiče kontrolu nad drugim subjektom mora na dan sticanja priznati sve obaveze koje proističu iz potencijalnih obaveza. Promjene vrijednosti te obaveze na dan sticanja mjere se primjenom drugog odgovarajućeg IFRS, a ne prilagođavanjem gudvila. Izmijenjeni IFRS 3 se primjenjuje na poslovne kombinacije koje uključuju uzajamne entitete i one poslovne kombinacije koje su postignute sklapanjem ugovora. Društvo trenutno procjenjuje uticaj dopunjenog standarda na njegove finansijske izvještaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.2. Uporedni podaci

Kada je potrebno, uporedni podaci se koriguju u cilju usklađivanja sa prezentacijom tekuće godine. Efekti reklasifikacije nisu od materijalnog značaja za finansijske izvještaje Društva.

2.3. Korišćenje procjenjivanja

Prezentacija finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Društvo vrši procjene i pretpostavke vodeći računa o budućim događajima. Procjene i vrjednovanja se konstantno provjeravaju, oslanjajući se na prethodna iskustva i druge faktore, uključujući realna očekivanja razvoja budućih događaja. U pojedinim slučajevima Društvo se oslanja na mišljenje nezavisnih stručnjaka (napomene 3.10(b) i 6). Najkritičnije procjene i pretpostavke su razmotrene u tekstu koji slijedi.

a) Korisni vijek trajanja sredstava

Određivanje korisnog vijeka trajanja sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja. Vjerujemo da su računovodstvene procjene, koje se odnose na određivanje korisnog vijeka trajanja sredstava, od izuzetnog značaja, obzirom da uključuju pretpostavke o tehnološkom razvoju u inovativnoj industriji. Zbog materijalnog značaja stalne imovine u okviru aktive bilansa stanja, uticaj bilo kakvih promjena na navedene procjene korisnog vijeka trajanja mogu materijalno značajno uticati na finansijski položaj i ostvareni poslovni rezultat. Primjer: ukoliko Društvo smanji korisni vijek trajanja za 10%, doći će do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od EUR 0.8 miliona.

b) Potencijalno obezvrjeđenje nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja

Mi procjenjujemo obezvrjeđenje nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja kada god postoji razlog da knjigovodstvena vrijednost može materijalno značajno prekoračiti naknadivi iznos i kada se očekuje da obezvrjeđenje može nastati. Naknadive vrijednosti se određuju obračunom upotrebne vrijednosti uzimajući u obzir veliki broj faktora koji mogu uticati na upotrebnu vrijednost. Između ostalog, uzimamo u obzir buduće prihode i rashode, tehnološku zastarjelost, eventualni prekid usluga i druge promjene u okolnostima koje mogu uticati na obezvrjeđenje. Obzirom da je ovakav način vrjednovanja zasnovan na našem profesionalnom sudu, potencijalni iznos obezvrjeđenja može biti značajno različit u odnosu na iznos utvrđen našim obračunom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)

2.3. Korišćenje procjenjivanja (Nastavak)

c) Obezvrjeđenje potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja

Mi obračunavamo iznos obezvrjeđenja za sumnjiva potraživanja na bazi procijenjenih iznosa gubitaka koji nastaju kao posljedica nemogućnosti naših korisnika da redovno izmiruju svoje dospjele obaveze. Našu procjenu baziramo na starosnoj analizi potraživanja i prethodnom iskustvu kada su u pitanju otpisi potraživanja, analizama boniteta korisnika i promjenama odobrenih rokova dospijeca kako bismo utvrdili adekvatnost iznosa obezvrjeđenja za sumnjiva potraživanja. Sve to uključuje i formiranje pretpostavki o budućem ponašanju korisnika i iznosu buduće naplate. Ako se finansijski položaj naših korisnika pogorša, aktuelni iznosi otpisa postojećih potraživanja mogu biti veći od očekivanih i mogu preći nivo iznosa obezvrjeđenja priznatih do sada.

Dugoročna potraživanja uključuju specifična potraživanja od Vlade Republike Crne Gore (Napomena 9) za koje Društvo procjenjuje da su u potpunosti naplativa i da se ne očekuje obezvrjeđenje vrijednosti ovih potraživanja. Ova procjena je zasnovana na prethodnom iskustvu u naplatama.

d) Rezervisanja

Rezervisanja su u principu zasnovana na našem profesionalnom sudu, kada je riječ o sudskim sporovima. Društvo procjenjuje mogući nepovoljni razvoj događaja kao rezultat zbivanja u prošlosti i ukoliko je vjerovatnoća preko 50% da će sudski spor biti izgubljen, Društvo vrši rezervisanje kojim se u cjelini obezbjeđuje pokrivanje iznosa potencijalne obaveze po osnovu negativnog razrješenja spora. Društvo u velikoj mjeri vodi računa o navedenim procjenama, ali zbog visokog nivoa neizvjesnosti, može se dogoditi da iskazana procjena nije u ravni sa ishodom spora u budućnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA****3.1. Pozitivne i negativne kursne razlike**

Sva sredstva i obaveze u stranim sredstvima plaćanja su preračunati u EUR primjenom zvaničnih deviznih kurseva važećih na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u EUR po zvaničnim deviznim kursovima važećim na dan poslovne promjene. Pozitivne i negativne kursne razlike koje nastaju preračunom sredstava i obaveza iskazanih u stranim sredstvima plaćanja i preračunom transakcija u toku godine iskazane su u okviru finansijskih dobitaka ili finansijskih gubitaka.

3.2. Gotovina, gotovinski ekvivalenti i kratkoročni finansijski plasmani

Gotovina i gotovinski ekvivalenti uključuju novac iz blagajne, novac na bankovnim računima i druge kratkoročne visoko likvidne depozite sa osnovnim dospijećem od tri mjeseca ili manje.

Kratkoročni finansijski plasmani su u bilansu stanja prikazani kao finansijski plasmani po njihovoj nominalnoj vrijednosti sa dospijećem od 3 do 12 mjeseci. Potraživanja po osnovu kamata iz plasmana prikazani su odvojeno u bilansu stanja kao ostala potraživanja. Zajednički prihodi od kamata prikazani su u bilansu uspjeha kao ostali nastali poslovni prihodi.

3.3. Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se odmjeravaju po amortizovanoj vrijednosti primjenom metoda efektivne kamatne stope umanjenom za rezervisanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Rezervisanje za obezvrjeđenje potraživanja iz poslovnih aktivnosti određuje se u slučaju kada postoje objektivni uslovi da Grupa neće biti u mogućnosti da naplati sve iznose u skladu sa inicijalnim uslovima naplate potraživanja. Značajni finansijski problemi dužnika, mogućnost bankrota ili finansijske reorganizacije dužnika, greške ili nepravilnosti u naplati predstavljaju osnovne uslove za formiranje obezvrjeđenja potraživanja iz poslovnih odnosa. Iznos rezervisanja po osnovu obezvrjeđenja predstavlja razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, umanjene za inicijalnu efektivnu kamatnu stopu. Knjigovodstvena vrijednost imovine smanjuje se za iznos identifikovanog obezvrjeđenja, a iznos gubitka se priznaje u bilansu uspjeha u okviru „ostalih poslovnih rashoda“. Iznosi koji su priznati kao obezvrjeđenje vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa uglavnom se otpisuju u slučaju kada se ne očekuje njihova buduća naplata. Kada je potraživanje nenaplativo, otpisuje se na teret ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca. Naknadna naplata prethodno otpisanih potraživanja iz poslovnih odnosa evidentira se u bilansu uspjeha u okviru „ostalih poslovnih prihoda“.

3.4. Zalihe

Zalihe se evidentiraju po nabavnoj vrijednosti ili neto prodajnoj vrijednosti, u zavisnosti koja je niža, korišćenjem metode istorijskog troška i priznaju se primjenom metoda prosječnih nabavnih cijena.

Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja, nakon umanjenja cijene za troškove prodaje.

Terećenjem “Ostalih poslovnih rashoda” vrši se ispravka vrijednosti zaliha u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto ostvarivu prodajnu vrijednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.5. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumulirani iznos amortizacije i obezvrjeđenja vrijednosti nematerijalnih ulaganja.

Na dan bilansa stanja, nematerijalna sredstva uključuju: telekomunikacione dozvole, druge dozvole i stečena prava kompjuterskog softvera koja ne predstavljaju sastavni dio nabavne vrijednosti hardvera.

Troškovi u vezi sa razvojem internog kompjuterskog softvera sa pretpostavljenom koristi koja prelazi godinu dana, priznaju se kao nematerijalna sredstva. Troškovi koji poboljšavaju i produžuju korist programa kompjuterskog softvera izvan njihovih originalnih performansi u toku korisnog vijeka trajanja, priznaju se kao kapitalno poboljšanje i dodaju se originalnoj cijeni softvera. Troškovi povezani sa održavanjem postojećih programa kompjuterskog softvera i naknade za licence koje se plaćaju na godišnjem nivou, iskazuju se kao trošak obračunskog perioda u kom su nastali.

Nabavljene licence za korišćenje kompjuterskih softvera su kapitalizovane po nabavnoj vrijednosti uvećane za troškove njihovog stavljanja u stanje funkcionalne pripravnosti. Amortizuju se u skladu sa procijenjenim korisnim vijekom upotrebe.

Agencija za telekomunikacije Republike Crne Gore izdala je Telekomu telekomunikacionu licencu na period od 25 godina, počevši od 1. januara 2002. godine. U skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama uputstava o utvrđivanju visine naknade za registraciju i licence telekomunikacionih operatora i pružalaca telekomunikacionih servisa od 5. novembra 2004. godine, Ministarstvo ekonomije Vlade Republike Crne Gore propisalo je i posebnu godišnju naknadu za obavljanje međunarodnog saobraćaja za svaku godinu perioda važenja telekomunikacione licence. Navedena naknada plaća se jednokratno u iznosu utvrđenom od strane Agencije za telekomunikacije Republike Crne Gore. Licenca za obavljanje međunarodnog saobraćaja je odobrena na period od 23 godine.

Troškovi sticanja licence za obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga kapitalizuju se i amortizuju ravnomjerno tokom vijeka korišćenja licence.

Agencija za radio-difuziju Republike Crne Gore je u oktobru 2007. godine izdala Telekomu na period od 10 godina licencu za izgradnju i korišćenje distribucije radio i televizijskih programa korisnicima (IPTV licenca). U skladu sa pravilima izdavanja i korišćenja licence za distribuciju radio i televizijskih programa Grupa je dužna da isplati odjednom naknadu za registraciju.

Trošak sticanja IPTV licence je proporcionalno kapitalizovan i amortizovan u skladu sa procijenjenim korisnim vijekom trajanja.

3.6. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine i oprema su iskazani po nabavnoj vrijednosti umanjenoj akumulirani iznos amortizacije i troškova obezvrjeđenja vrijednosti nekretnina i opreme.

Naknadna ulaganja u postojeće nekretnine i opremu se priznaju po njihovoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja vrijednosti fakturisane od dobavljača, uključujući sve troškove koji nastaju prilikom dovođenja novih sredstava u funkcionalno stanje.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, iskazuju se u bilansu uspjeha, dok se njihova nabavna vrijednost odnosno akumulirana amortizacija isknižava iz evidencije nekretnina i opreme.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Amortizacija

Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine i priznaju se kao posebne – odvojene stavke nekretnina i opreme samo u slučajevima kada je vjerovatno da će Društvo ostvariti buduće ekonomske koristi po osnovu korišćenja navedenih nekretnina i opreme, i samo ako se naknadna ulaganja mogu pouzdano izmjeriti. Sva ostala ulaganja u održavanje i popravke iskazuju se kao trošak bilansa uspjeha obračunskog perioda u kom su nastali.

U slučaju kada se ocijeni da je knjigovodstvena vrijednost nekog osnovnog sredstva veća od njegove naknadive vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost osnovnog sredstva se neposredno smanjuje do iznosa naknadive vrijednosti.

a) Amortizacija nematerijalnih ulaganja

Nematerijalna ulaganja se amortizuju tokom njihovog ekonomskog korisnog vijeka trajanja.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja obračunava se primjenom proporcionalnog metoda u cilju otpisa imovine u toku njenog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe.

Rezidualna vrijednost i preostali korisni vijek upotrebe se provjeravaju i modifikuju, ako se ukaže potreba na dan bilansa stanja.

Korisni vijek upotrebe nematerijalnih ulaganja nabavljenih u toku godine utvrđuje se u skladu sa ugovorom o korišćenju tih ulaganja. Ukoliko se ugovorom o korišćenju nematerijalnih ulaganja ne precizira period korišćenja, korisni vijek upotrebe se procjenjuje na 5 godina. Primijenjene stope su prikazane u pregledu koji slijedi:

Nematerijalna ulaganja	Korisni vijek trajanja (godina)
Telekomunikaciona licenca – obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga	25
Telekomunikaciona licenca – obavljanje međunarodnog saobraćaja	23
Microsoft licenca	5
IPTV licenca	10
Kupljeni softveri	5

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Amortizacija (Nastavak)

b) Amortizacija nekretnina i opreme

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine kao i na osnovna sredstva stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe pojedinih grupa nekretnina i opreme, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije i primijenjene stope su prikazane u pregledu koji slijedi:

Glavne grupe nekretnina i opreme	Procijenjeni korisni vijek trajanja (godina)
Poslovni prostor	40
Mjesne mreže	20
Optički kablovi	20
Stubovi sa antenama	15
Bazne stanice i električni sistemi	9
Telefonska centrala sa pripadajućom opremom	7
Kase	5
Prenosni sistemi i oprema za prijenos	10
Generatori	7
Klima uređaji	4
Termo-akumulacione peći i radijatori	3 - 5
Kompjuterska oprema	3
Mipnet mreža	5
Telefoni i kompjuterski aparati, pisaća mašina, digitroni	4 – 5
Ruteri i prekidači	5
Mjerni digitalni uređaji i poseban alat	5 – 7
Namještaj	8
Terenska i putnička vozila	6
Ostala oprema	2 – 5

Ukoliko je potrebno rezidualna vrijednost i korisni vijek upotrebe nekretnina i opreme se revidira i koriguje, na dan bilansa stanja. U slučaju da se očekivanja razlikuju od prethodnih procjena, promjene su obračunate kao adekvatna korekcija računovodstvenih procjena i kalkulacija amortizacionih troškova za tekući i naredni period.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Amortizacija (Nastavak)

b) Amortizacija nekretnina i opreme (Nastavak)

Kao rezultat procjene nezavisnog procjenitelja, Društvo je u 2006. godini korigovalo vijek trajanja nekretnina i opreme kao što je prikazano u narednoj tabeli:

Glavne kategorije nekretnina i opreme	Prethodni vijek trajanja (godina)	Korigovani vijek trajanja (godina)
Mjesne mreže	2 – 25	20
Optički kablovi	4 – 40	20
Telefonska centrala sa pripadajućom opremom	1 – 20	7
Prenosni sistemi i oprema za prijenos	2 – 24	10
Računari i računarska oprema	1 – 12	3
Mipnet mreža	1 – 18	5
Ruteri i prekidači	6 - 14	5

Efekti promjene su uključeni u bilans uspjeha za 2006. godinu u iznosu od EUR 645,119 i predstavljaju povećanje amortizacionih troškova.

3.8. Obezvrjeđenje nefinansijskih sredstava

Nefinansijska sredstva se provjeravaju u cilju identifikacije obezvrjeđenja kada god događaji ili promjene okolnosti ukazuju da knjigovodstvena vrijednost sredstava ne predstavlja njihovu naknadivu vrijednost. Gubitak od obezvrjeđenja se priznaje u iznosu u kom knjigovodstvena vrijednost sredstava prelazi iznos njihove naknadive vrijednosti. Naknadiva vrijednost je neto prodajna cijena sredstva ili njegova vrijednost u upotrebi, u zavisnosti od toga koja je od ovih vrijednosti veća. Za svrhe identifikacije obezvrjeđenja, sredstva su grupisana po najnižim nivoima za koje su odvojeno identifikovane jedinice koje generišu gotovinu.

Društvo na dan svakog izvještavanja procjenjuje da li postoji indikacija da gubitak po osnovu obezvrjeđenja sredstava iz prethodnih perioda više ne postoji ili je umanjen. Ukoliko postoje takve indikacije, Društvo procjenjuje naknadivi iznos sredstva. Gubitak po osnovu obezvrjeđenja iz prethodnog perioda se ukida samo ukoliko postoji promjena u procjenama koje su korišćene da bi se odredila naknadiva vrijednost sredstva od perioda nastanka posljednjeg gubitka po osnovu obezvrjeđenja. U navedenom slučaju, knjigovodstvena vrijednost sredstva se povećava do njegove naknadive vrijednosti. To povećanje jednako je ukidanju gubitka po osnovu obezvrjeđenja. Ukidanje gubitka po osnovu obezvrjeđenja se odražava na dobitak ili gubitak.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.9. Imovina namijenjena prodaji**

Stalna imovina se klasifikuje kao imovina namijenjena prodaji ukoliko će knjigovodstvena vrijednost biti postignuta prodajom, a ne daljim korišćenjem. Navedeni uslov smatra se postojećim samo ukoliko je izvjesno da će se prodaja ostvariti i ukoliko je sredstvo raspoloživo za prodaju u postojećem stanju. Rukovodstvo Društva mora biti posvećeno prodaji, koja se mora obaviti u periodu od jedne godine nakon dana klasifikacije imovine. Stalna imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji se iskazuje po nižoj vrijednosti od njene prethodne knjigovodstvene vrijednosti ili fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Razlika između veće knjigovodstvene vrijednosti i niže fer vrijednosti se iskazuje u bilansu uspjeha kao gubitak po osnovu obezvrjeđenja.

3.10. Finansijska sredstva

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije: kredite i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Klasifikacija zavisi od prihode i svrhe za koju se finansijska sredstva pribavljaju i određuje se prilikom prvobitnog priznavanja.

Gubitak od obezvrjeđenja ostalih dugoročnih finansijskih sredstava se uključuje u okviru „ostalih poslovnih rashoda“.

(a) Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili određenim plaćanjima koja nisu kotirana na aktivnim tržištima. Prikazana su u okviru obrtnih sredstava, osim onih koji dospijevaju 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja. Takva sredstva su klasifikovana u okviru stalne imovine.

Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja se inicijalno priznaju po njihovoj fer vrijednosti. Nakon inicijalnog priznavanja, potraživanja se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrijednosti po osnovu priznatog obezvrjeđenja. Umanjenje vrijednosti po osnovu obezvrjeđenja potraživanja se vrši u slučajevima kada Društvo ima objektivni dokaz da neće biti u mogućnosti da izvrši naplatu potraživanja u skladu sa predviđenom dinamikom naplate. Iznos ispravke vrijednosti predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i sadašnje vrijednosti procijenjenog budućeg gotovinskog toka, diskontovano efektivnom kamatnom stopom. Iznos ispravke vrijednosti potraživanja iskazuje se u bilansu uspjeha.

Dugoročni krediti predstavljaju kredite odobrene zaposlenima za stambene potrebe. Ovi krediti sa sobom nose značajno nižu kamatnu stopu od preovlađujuće stope na tržištu. Ove investicije su prikazane po svojoj fer vrijednosti koja se određuje kao sadašnja vrijednost svih budućih priliva u gotovini koja se diskontuje za iznos preovlađujuće tržišne kamatne stope za slične instrumente (slične po valuti, roku otplate, vrsti kamatne stope i drugim faktorima), sa sličnim kreditnim rejtingom. Taj diskont predstavlja vrijednost koju Društvo priznaje kao refundaciju zaposlenom i u bilansu uspjeha se prikazuje ravnomjerno u toku perioda na koji je kredit odobren ili očekivanog radnog vijeka zaposlenog, u zavisnosti koji je kraći.

(b) Dugoročni finansijski plasmani raspoloživi za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su ili označena u ovoj kategoriji ili nisu kvalifikovana ni u jednoj od ostalih kategorija. Uključuju se u ostalu stalnu imovinu, osim ako rukovodstvo namjerava da otuđi plasman u toku 12 mjeseci od datuma bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Finansijska sredstva (Nastavak)

(b) Dugoročni finansijski plasmani raspoloživi za prodaju (Nastavak)

Finansijski plasmani raspoloživi sa prodaju (dugoročni i kratkoročni) sastoje se od učešća u kapitalu i inostranih subjekata

Kupovina i prodaja dugoročnih finansijskih plasmana se priznaje na datum trgovanja – tj. datum kada Društvo pristaje da kupi ili proda plasman.

Nakon početnog priznavanja svi dugoročni finansijski plasmani raspoloživi za prodaju iskazuju se po fer vrijednosti, sa izuzetkom što svaki plasman koji nema tržišnu cijenu formiranu na aktivnom tržištu odnosno čija fer vrijednost ne može biti pouzdano određena, iskazan je po nabavnoj vrijednosti (Napomena 8) uključujući transakcione troškove, umanjenoj za priznato obezvrjeđenje vrijednosti navedenih plasmana.

Dobici i gubici koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju priznaju se direktno u kapitalu u okviru revalorizacionih rezervi, uz izuzetak gubitaka po osnovu obezvrjeđenja koji se priznaju direktno u bilansu uspjeha. Dobici ili gubici po osnovu prodaje, ili obezvrjeđenja ovih hartija od vrijednosti koji su prethodno priznati u revalorizacionih rezervama se uključuju u bilans uspeha tekućeg perioda.

Tržišna i fer vrijednost se određuju na aktivnom tržištu, ili u slučaju odsustva aktivnog tržišta, na osnovu najbolje procjene Telekoma o iznosu fer vrijednosti navedenih ulaganja korišćenjem metoda diskontovanja novčanih tokova ili oslanjanjem na mišljenje nezavisnog eksperta.

(c) Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica

Povezana pravna lica predstavljaju ona privredna društva u kojima Telekom ima udio u vlasništvu iznad 50% ili više od polovine glasačkih prava sa ovlašćenjima da izvršava kontrolu nad poslovanjem navedenih društava. Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica iskazana su po istorijskoj nabavnoj vrijednosti.

(d) Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica

Pridružena pravna lica predstavljaju ona društva u kojima Telekom ima udio u vlasništvu između 20% i 50% ili u kojima ima značajan uticaj, ali koja nisu pod njegovom kontrolom. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica iskazana su po istorijskoj nabavnoj vrijednosti.

(e) Obezvrjeđenje

Na svaki datum bilansa stanja, Društvo procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da je neko finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava obezvrijeđena. U slučaju ulaganja u povezana pravna lica i pridružena društva, značajno opadanje fer vrijednosti ulaganja ispod njegove nabavne vrijednosti smatra se indikatorom obezvrjeđenja plasmana. Ukoliko postoji bilo kakav indikator koji ukazuje na obezvrjeđenje ulaganja u povezana pravna lica i pridružena društva, ukupni gubitak – koji predstavlja razliku između nabavne vrijednosti ulaganja i sadašnje fer vrijednosti, umanjene za gubitke po osnovu obezvrjeđenja finansijskog sredstva prethodno priznatih u bilansu uspjeha, isključuje se iz kapitala i priznaje u bilansu uspjeha u cjelosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Finansijska sredstva (Nastavak)

(f) Obezvrjeđenje potraživanja iz poslovnih odnosa

Kada postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju kredita i potraživanja ili hartija od vrijednosti koje se drže do dospelosti a iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti, iznos gubitka po osnovu obezvrjeđenja predstavlja razliku između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih gotovinskih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji još nisu nastali) diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom finansijskog sredstva (tj. efektivnom kamatnom stopom koja je važila prilikom inicijalnog priznavanja). Knjigovodstvena vrijednost sredstva se umanjuje direktno ili preko ispravke vrijednosti. Iznos gubitka po osnovu obezvrjeđenja se priznaje u bilansu uspjeha.

3.11. Krediti i ostale pozajmice

Krediti i ostale pozajmice se prvobitno prikazuju po fer vrijednosti umanjenoj za iznos transakcionih troškova pribavljanja kredita. Nakon inicijalnog priznavanja, krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti. Bilo koja razlika između vrijednosti primljenih sredstava i amortizovane vrijednosti prikazuje se u bilansu uspjeha tokom perioda trajanja kredita, korišćenjem efektivne kamatne stope.

3.12. Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze

Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem efektivne kamatne stope. U momentu inicijalnog priznavanja iskazuju se po fer vrijednosti.

3.13. Rezervisanja i potencijalne obaveze

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa koji stvaraju ekonomske dobiti biti potreban da se izmiri obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze. Rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka koji će nastati kada se takve obaveze izmire korišćenjem stope prije oporezivanja koja odražava tekuće tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizika specifičnih za obavezu. Povećanje rezervisanja usljed isteka vremena priznaje se kao rashod po osnovu kamata.

3.14. Naknade zaposlenima

a) *Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih*

Plaćanja koja se odnose na definisane doprinose za penzije i druge socijalne planove priznaju se kao rashod perioda kada su ostvarene od strane zaposlenog.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Naknade zaposlenima (Nastavak)

a) *Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih (Nastavak)*

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Crnoj Gori, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima, kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose i uključeni su u okviru Troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda.

Društvo nema daljih obaveza prema zaposlenima osim mjesečne uplate iznosa doprinosa penzionom fondu.

b) *Otpremnine za prekid radnog odnosa*

Otpremnine za prekid radnog odnosa dospijevaju za isplatu kada Društvo okonča radni odnos zaposlenog prije datuma ispunjavanja uslova za dobijanje otpremnine za odlazak u penziju ili kada zaposleni prihvati u bilo koje vrijeme da dobrovoljno napusti radno mjesto u zamjenu za te beneficije. Društvo priznaje otpremnine za prekid radnog odnosa, kada je odlučeno da se raskine ugovor o radu sa postojećim zaposlenim na osnovu detaljnog formalnog plana bez mogućnosti povratka na posao ili u slučaju kada je potrebno obezbijediti otpremnine za prekid radnog odnosa kao rezultat ponude zaposlenima napravljene kako bi se ohrabrilo dobrovoljno napuštanje radnog mjesta. Naknade koje dospijevaju nakon više od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja se diskontuju i svode na njihovu sadašnju vrijednost.

c) *Obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju*

Definisane obaveze isplate naknade po osnovu otpremnina obračunavaju se godišnje od strane nezavisnog ovlašćenog aktuara korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja. Sadašnja vrijednost definisanih obaveza isplate beneficija je određena diskontovanjem očekivanih budućih isplata primjenom kamatne stope visoko kvalitetnih korporativnih obveznica od 3% (2006: 5% p.a.).

Aktuarski dobici i gubici proistekli iz prethodnih korekcija i promjena u aktuarskim očekivanjima koji su veći od 10% vrijednosti planskog sredstva ili 10% sadašnje vrijednosti obaveze za definisana primanja po osnovu beneficija, priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha u toku očekivanog prosječnog preostalog radnog vijeka zaposlenih. Troškovi naknada zaposlenih stečenih po osnovu izvršenog rada se priznaju direktno do nivoa do koga su naknade već iskorišćene, a amortizuju se po proporcionalnoj osnovi tokom prosječnog perioda u kome se naknade iskoriste.

d) *Obaveze po osnovu jubilarnih nagrada*

U skladu sa potpisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorima u okviru Grupe, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine u iznosu od 10 minimalnih mjesečnih zarada ostvarenih u Društvu i između 3 i 9 minimalnih mjesečnih zarada po osnovu jubilarnih nagrada za rad ostvaren u Društvu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.14. Naknade zaposlenima (Nastavak)

d) Obaveze po osnovu jubilarnih nagrada (Nastavak)

Broj minimalnih mjesečnih zarada po osnovu jubilarnih nagrada u zavisnosti od godina radnog staža zaposlenih prikazan je u sljedećoj tabeli:

Ukupan broj godina radnog staža	Broj minimalnih zarada
10	3
20	5
30	7
34 (žene)	9
39 (muškarci)	9

Obaveze po osnovu jubilarnih nagrada obračunavaju se na isti način kao definisani planovi beneficija (kao što je objelodanjeno u 3.13c), osim za aktuarske dobitke i gubitke proistekle iz jubilarnih plaćanja, kao i troškovi naknada zaposlenih stečenih po osnovu izvršenog rada se priznaju direktno u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

3.15. Odloženi i tekući porez na dobit

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja Društva uključuju poreze na nekretnine, doprinose na teret poslodavca po osnovu zarada, kao i razne ostale poreze i doprinose plaćene na osnovu republičkih i opštinskih propisa. Sve prethodno pomenute vrste poreza i doprinosa su uključene u bilans uspjeha kao dio ostalih poslovnih rashoda.

Odloženi porez na dobit je obezbjeđen u potpunosti, korišćenjem metoda obaveze, koji se usredsređuje na privremene razlike koje se pojavljuju između poreske osnovice dijela imovine ili obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Odloženi porez na dobit se određuje korišćenjem poreskih stopa (i zakonima koji regulišu porez na dobit) koje su u primjeni ili za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobit naknadivi u budućim periodima koji se priznaju za sve privremene razlike koje se mogu odbiti u mjeri.

Tekući porez na prihod se obračunava u skladu sa usvojenom poreskom regulativom na dan sastavljanja bilansa stanja. Rukovodstvo periodično procjenjuje poreske pozicije sa osvrtom na situacije definisane usvojenom poreskom regulativom i gdje ima osnova Rukovodstvo određuje rezervisanja za iznose koje očekuje da će platiti Poreskoj upravi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.16. Priznavanje prihoda

Prihodi od prodaje se iskazuju po fer vrijednosti umanjeni za porez na dodatu vrijednost (PDV) i odobrene popuste. Prihodi se priznaju i evidentiraju u trenutku pružanja ugovorene usluge ako se mogu pouzdano izmjeriti i kada je vjerovatno da će doći do priliva budućih ekonomskih koristi u Društvo.

3.17. Prihodi od telekomunikacionih usluga

a) Odlazni domaći i međunarodni pozivi

Prihodi od odlaznih poziva prema Srbiji i Crnoj Gori i međunarodnih poziva naplaćuju se od pretplatnika Telekoma i iskazani su po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost u trenutku pružanja usluge.

b) Telekomunikaciona pretplata

Telekomunikaciona pretplata predstavlja nadoknadu za korišćenje telefonskih linija. Pretplata se korisnicima fakturiše mjesečno, bez obzira na njihovo korišćenje mreže.

c) Mjesečna radio-difuzna pretplata

Od 1. januara 2004. godine do 31. avgusta 2007. godine, prihodi po osnovu mjesečne radio-difuzne pretplate (RTV odnosno pretplata radio i TV difuzije, zajedno) fakturiše Telekom u ime i za račun Agencije za radio-difuziju, pri čemu se navedena pretplata ne uključuje u prihode Društva.

Društvo nije provajder radio difuznih usluga i u skladu sa navedenim, nema bilo kakav kreditni rizik povezan sa navedenim uslugama, kao ni bilo kakav uticaj na formiranje njihovih cijena Agencija za radio-difuziju snosi rizik naplate potraživanja po osnovu mjesečne radio-difuzne pretplate. Prihodi se priznaju samo za prihod od provizije po osnovu naplate.

Od 1. septembra, 2007 godine, radio-televizijska pretplata se ne naplaćuje od strane Telekoma.

d) Ostali prihodi od telekomunikacionih usluga

Ostali prihodi obuhvataju uglavnom prihode od ostalih usluga kao što su iznajmljivanje telefonskih kapaciteta – vodova, MPLS mreže, listing poziva, usluge govorne pošte, telegrama i drugo. Navedeni prihodi evidentiraju se u periodu u kome su nastali. Iznosi fakturisani za nove priključke korisnika se evidentiraju u periodu u kome je korisnik priključen.

3.18. Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnih dolaznih i odlaznih poziva

Prihodi i rashodi po osnovu međunarodnih dolaznih i odlaznih poziva uključuju prihode i rashode po osnovu ostvarenog međunarodnog saobraćaja preko Zajednice JPTT i Telekoma Srbija, kao i prihode i rashode po osnovu direktnog međunarodnog saobraćaja i obračuna izmirenja obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.19. Prihodi i rashodi po osnovu direktnog međunarodnog saobraćaja i obračuna**

Prihodi i rashodi po osnovu direktnog međunarodnog saobraćaja i obračuna odnose se na prihode i rashode od međunarodnih dolaznih, odnosno odlaznih poziva ostvarenih sa zemljama sa kojima je Društvo uspostavilo direktan obračun međunarodnog telefonskog saobraćaja. Dio ostvarenih prihoda odnosno rashoda po navedenom osnovu, evidentiran je na osnovu procjene izvršene u skladu sa internim obračunima ostvarenog saobraćaja.

3.20. Prihodi i rashodi interkonekcije

Prihodi interkonekcije obuhvataju prihode po osnovu ostvarenog dolaznog telefonskog saobraćaja mobilnog operatera T-Mobile d.o.o., Podgorica, ProMonte GSM d.o.o., Podgorica, i od jula 2007. godine M-tel d.o.o. i Telekomu Srbije koji tranzitira preko ili se završio u mreži Telekoma Crne Gore.

Rashodi interkonekcije obuhvataju rashode po osnovu ostvarenog odlaznog saobraćaja korisnika Telekoma upućenog korisnicima pojedinih kompanija mobilne telefonije i Telekomu Srbije na teritoriji Republike Srbije.

Budući da Društvo ukida i inicira saobraćaj u i iz svoje mreže, djeluje kao upravitelj i u skladu sa navedenim, prihodi i rashodi interkonekcije su prikazani u bruto iznosima u ovim finansijskim izvještajima. Prihodi i rashodi interkonekcije se priznaju u trenutku njihovog nastanka odnosno u trenutku pružanja usluge.

3.21. Troškovi operativnog zakupa

Operativni zakup predstavlja zakup u kojem su značajan dio rizika i koristi povezani sa vlasništvom zadržani od strane zakupodavca. Troškovi zakupa najvećim dijelom se odnose na zakup interneta, vodova, poslovnog i skladišnog prostora i ostalih troškova zakupa. Troškovi zakupa iskazani su u bilansu uspjeha u stvarno nastalim iznosima, odnosno primjenom proporcionalne metode, tokom trajanja ugovora o zakupu.

3.22. Prihodi / rashodi od kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose, korišćenjem metode efektivne kamatne stope.

3.23. Prihodi od dugoročnih plasmana

Prihodi od dividendi po osnovu ulaganja u dugoročne finansijske plasmane priznaju se kada se ostvari pravo na primanje dividendi.

3.24. Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Crnoj Gori, ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, kao ni stabilnost i likvidnost kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.24. Pravična (fer) vrijednost (Nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Nominalna vrijednost umanjena za obezvrjeđenje potraživanja od kupaca i obaveza prema dobavljačima je približna njihovoj fer vrijednosti, na osnovu istorijskih podataka o stopama izmirenja navedenih potraživanja u prethodnom periodu. Fer vrijednost finansijskih obaveza za potrebe objelodanjivanja se procjenjuje diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova po važećim tržišnim kamatnim stopama raspoloživim Društvu za slične finansijske instrumente.

3.25. Objelodanjivanje informacija po segmentima

Poslovni segment je jasno različit sastavni dio privrednog društva koji se bavi proizvodnjom proizvoda ili pružanjem usluga ili grupe srodnih proizvoda i koji je podložan rizicima i prinosima koji se razlikuju od onih u drugim poslovnim segmentima. Geografski segment je jasno razlučiv sastavni dio privrednog društva koji se bavi obezbjeđenjem proizvoda ili usluga u posebnom ekonomskom okruženju i koji je podložan rizicima i prinosima koji su različiti od onih u djelovima koji posluju u drugim ekonomskim okruženjima. Rukovodstvo smatra da Društvo posluje kao jedan poslovni i geografski segment.

3.26. Upravljanje finansijskim rizikom

a) Faktori finansijskih rizika

Poslovne aktivnosti Društva izlažu Društvo različitim finansijskim rizicima, uključujući kreditne rizike, rizik likvidnosti, rizik deviznih valuta i rizik kamatnih stopa. Društvo ne koristi derivativne finansijske instrumente na bilo kojoj drugoj formi osiguranja protiv gubitaka usljed rizika.

Ne postoji formalni okvir za upravljanje rizikom koji je uspostavljen u Crnogorskom Telekomu. Odbor direktora uglavnom se fokusira na kreditni rizik i rizik likvidnosti i djeluje prilikom individualnih slučajeva kako bi ublažio rizik i minimizirao gubitke.

b) Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na gotovinu i gotovinske ekvivalente, depozite položene kod banaka, i na kreditnu izloženost potrošačima. Odbor direktora je donio odluku koja će komercijalna banka biti partner Društva, uzimajući u obzir sve faktore analize rizika: faktore evaluacije, ukupnu imovinu, učešće na tržištu, sigurnost fondova. Principi upravljanja kreditnim rizikom usaglašeni su sa politikom rizika Matične kompanije Društva. U skladu sa politikom rizika Matične kompanije Grupe, depoziti položeni kod banaka su dodatno obezbijeđeni garancijom banke sa ciljem obezbjeđenja odgovarajuće sigurnosti plasmana (Napomena 39).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine****3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)****3.26. Upravljanje finansijskim rizikom (Nastavak)****b) Kreditni rizik (Nastavak)**

U slučaju da se pretplatnici pojedinačno nezavisno kategorizuju, te kategorije se koriste kod ocjene kreditnog rizika. U suprotnom, ako ne postoji pojedinačna kategorizacija, kontrola rizika procjenjuje kreditnu sposobnost pretplatnika, uzimajući u obzir prethodno iskustvo u naplati i ostale faktore. Osim ukupne izloženosti, Grupa nije izložena značajnoj koncentraciji kreditnog rizika budući da je njena izloženost rasprostranjena na veliki broj klijenata. Grupa koristi sistem podsjetnika koji rezultira obustavljanjem daljeg pružanja usluga, što predstavlja glavno sredstvo naplate dospjelih potraživanja.

c) Rizik likvidnosti

Oprezno rukovođenje rizikom likvidnosti implicira održavanje zadovoljavajućeg nivoa gotovine i hartija od vrijednosti kojima se trguje, mogućnost finansiranja kroz adekvatan iznos izvršenih kreditnih olakšica i mogućnost da se zatvori naša tržišna pozicija. Nabavka značajnih investicija odnosno ulaganja u nekretnine i opremu često se preduzima uz pomoć kredita odobrenih od strane dobavljača kako bi se upravljalo likvidnošću. Sve finansijske obaveze su bezkamatnosne i dospijevaju do jedne godine, pa Društvo nije značajno izloženo riziku likvidnosti.

d) Rizik deviznih valuta

Društvo posluje u međunarodnim okvirima, te je izloženo određenim rizicima deviznih valuta, koji proističu iz različitih izlaganja deviznim valutama u pogledu Specijalnih Prava Vučenja i US dolara, korištenih za obračun dijela međunarodnih prihoda i rashoda po osnovu ostvarenog telekomunikacionog saobraćaja

Na dan 31. decembra 2007. godine, da se EUR uvećao/umanjio za 20 % u odnosu na SDR, gdje su ostale varijable ostale nepromijenjene, godišnji ptofit nakon oporezivanja bi bio umanjen/uvećan za iznos EUR 67,918 (2006: EUR 21,014), što bi uglavnom bio rezultat pozitivnih/negativnih kursnih razlika prilikom denominacije potraživanja i obaveza iz poslovnih aktivnosti iskazanih u SDR. Na dan 31. decembra 2007. godine, ukoliko bi se EUR uvećao/umanjio za 20 % u odnosu na USD, gdje su ostale varijable ostale nepromijenjene, godišnji profit nakon oporezivanja bi bio umanjen/uvećan za iznos EUR 59,926 (2006: EUR 72,164), što bi uglavnom bio rezultat pozitivnih/negativnih kursnih razlika prilikom denominacije depozita položenih kod banaka izraženih u USD.

e) Rizik kamatne stope

Društvo ima ograničene – fiksne kamate na primljene kredite. Kamatonosna aktiva uključuje depozite i kredite odobrene drugim kompanijama i bankama po fiksnim kamatnim stopama.

Na primjer, ako je Društvo primjenjivalo kamatnu stopu u iznosu od 9% sa uvećanim popustom na dugoročna potraživanja i kredite odobrene zaposlenima, iznos toga bi bio dodatni godišnji trošak u prosječnom iznosu od 0.324 miliona EUR.

f) Upravljanje rizikom kapitala

Prilikom upravljanja kapitalom Grupa ima cilj da zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti kako bi akcionarima obezbijedila povraćaj a ostalim interesnim stranama povoljnosti, i da očuva optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanjit troškove kapitala.

Kako bi se održala postojeća ili dalje prilagodila struktura kapitala, grupa može da prilagodi iznos dividendi koje se isplaćuju većinskim vlasnicima, vraća ulog većinskim vlasnicima, emituje nove akcije ili da prodaje imovine da bi se smanjila dugovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

4. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	<u>Licence</u>	<u>Softveri</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost			
Stanje, 1. januara 2006. godine	8,883,224	2,590,452	11,473,676
Povećanja	1,406	132,160	133,566
Stanje, 31. decembra 2006. godine	8,884,630	2,722,612	11,607,242
Akumulirana amortizacija			
Stanje, 1. januara 2006. godine	1,056,617	804,939	1,861,556
Amortizacija	401,611	510,593	912,204
Stanje, 31. decembra 2005. godine	1,458,228	1,315,532	2,773,760
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2006. godine	7,426,402	1,407,080	8,833,482
31. decembra 2005. godine	7,826,607	1,785,513	9,612,120
Nabavna vrijednost			
Stanje, 1. januara 2007. godine	8,884,630	2,722,612	11,607,242
Povećanja	75,000	52,262	127,262
Prenos sa investicija u toku	-	63,080	63,080
Stanje, 31. decembra 2007. godine	8,959,630	2,837,953	11,797,584
Akumulirana amortizacija			
Stanje, 1. januara 2007. godine	1,458,228	1,315,532	2,773,760
Amortizacija	402,916	534,298	937,214
Stanje, 31. decembra 2007. godine	1,861,144	1,849,830	3,710,974
Sadašnja vrijednost			
31. decembra 2007. godine	7,098,486	988,123	8,086,609
31. decembra 2006. godine	7,426,402	1,407,080	8,833,482

Sadašnja vrijednost licenci na dan 31. decembra 2007. godine uključuje trošak pribavljanja licence za obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga neto sadašnje vrijednosti od EUR 4,719,600 (31. decembar 2006. godine: EUR 4,955,580). Agencija za telekomunikacije Republike Crne Gore izdala je Telekomu Licencu za obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga na period od 25 godina, počevši od 1. januara 2002.

U skladu sa Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju visine naknade za registraciju i licence telekomunikacionih operatera i telekomunikacionih serviseru od 5. novembra 2004. godine, Ministarstvo ekonomije Vlade Republike Crne Gore propisalo je posebnu, jednokratnu, godišnju naknadu za obavljanje međunarodnog saobraćaja koja se procjenjuje za svaku godinu perioda važenja telekomunikacione licence, koja uključuje čitav period važenja licence u iznosu od 120,000 EUR. Navedena naknada plaća se jednokratno u iznosu utvrđenom od strane Agencije za telekomunikacije Republike Crne Gore (napomena 22). Licenca za obavljanje javnih fiksnih telekomunikacionih usluga se amortizuje ravnomjerno tokom vijeka korišćenja licence. U skladu sa gore opisanim, vrijednost telekomunikacione licence je povećana za 2,760,000 EUR počevši od 1. januara 2004. do isteka licence. Licenca je izdata za period od 23 godine. Sadašnja vrijednost Licence za pružanje usluga u međunarodnom saobraćaju upisane u bilansu licenci Društva iznosi 2,280,000 EUR na 31. decembar 2007. (31. decembar 2006. godine: 2,400,000 EUR).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

4. NEMATERIJALNA ULAGANJA (Nastavak)

Društvo je u obavezi da plaća godišnju naknadu Agenciji za telekomunikacije Republike Crne Gore (Agencija) koja se obračunava u iznosu od jednog procenta od ukupno ostvarenih prihoda u prethodnoj kalendarskoj godini. Troškovi obaveza prema Agenciji su prikazani u bilansu uspjeha u okviru ostalih poslovnih rashoda (Napomena 28).

Agencija za radio-difuziju Republike Crne Gore je u oktobru 2007. godine izdala Društvu na period od 10 godina licencu za izgradnju i korišćenje distribucije radio i televizijskih programa korisnicima. U skladu sa pravilima izdavanja i korišćenja licence za distribuciju radio i televizijskih programa Društvo je dužno da isplati odjednom naknadu za registraciju u iznosu od EUR 75,000.

Od 2008. godine Društvo ima obavezu uplate godišnje naknade Agenciji za radio-difuziju Republike Crne Gore, koja se obračunava po osnovu iznosa od 5% od prihoda koji je Društvo steklo u prethodnoj godini od pružanja tih usluga.

U 2006. godini, Društvo je izvršilo reklasifikaciju telekomunikacionog softvera iz nematerijalnih ulaganja u nekretnine, postrojenja i opremu, s obzirom da predstavlja sastavni dio nabavne vrijednosti hardvera.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

5. NEKRETNINE I OPREMA

	<u>Zemljište</u>	<u>Građevinski objekti</u>	<u>Oprema i ostala imovina</u>	<u>Investicije u toku</u>	<u>Ukupno</u>
Nabavna vrijednost					
Stanje 1. januara 2006. godine	3,756,118	61,498,332	38,274,942	10,444,991	113,974,383
Povećanja	-	119,674	1,194,072	3,729,682	5,043,428
Prenosi	-	12,438,030	(540,451)	(11,897,579)	-
Prenosi na imovinu namijenjenu prodaji (Napomena 6)	(817,100)	(748,597)	-	-	(1,565,697)
Otuđenja	-	(57,857)	(404,949)	-	(462,806)
Stanje, 31. decembra 2006. godine	<u>2,939,018</u>	<u>73,249,582</u>	<u>38,523,614</u>	<u>2,277,094</u>	<u>116,989,308</u>
Akumulirana amortizacija					
Stanje, 1. januara 2006. godine	-	9,440,255	9,114,854	-	18,555,109
Amortizacija	-	2,977,671	5,607,729	-	8,585,400
Prenosi na imovinu namijenjenu prodaji (Napomena 6)	-	(48,216)	-	-	(48,216)
Obezvrjeđenje (Napomena 29)	-	-	-	246,173	246,173
Otuđenja	-	(2,189)	(230,476)	-	(232,665)
Stanje, 31. decembra 2006. godine	<u>-</u>	<u>12,367,521</u>	<u>14,492,107</u>	<u>246,173</u>	<u>27,105,801</u>
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2006. godine	<u>2,939,018</u>	<u>60,882,061</u>	<u>24,031,507</u>	<u>2,030,921</u>	<u>89,883,507</u>
31. decembra 2005. godine	<u>3,756,118</u>	<u>52,058,077</u>	<u>29,160,088</u>	<u>10,444,991</u>	<u>95,419,274</u>
Nabavna vrijednost					
Stanje, 1. januara 2007. godine	2,939,018	73,249,582	38,523,614	2,277,094	116,989,308
Povećanja	-	16,931	367,141	8,802,848	9,186,920
Prenosi na nematerijalnu imovinu	-	1,213,967	2,889,672	(4,166,717)	(63,080)
Otuđenja	-	(1,464)	(847,920)	-	(849,384)
Stanje, 31. decembra 2007. godine	<u>2,939,018</u>	<u>74,479,015</u>	<u>40,932,507</u>	<u>6,913,225</u>	<u>125,263,764</u>
Akumulirana amortizacija					
Stanje, 1. januara 2007. godine	-	12,367,521	14,492,107	246,173	27,105,801
Amortizacija	-	3,147,060	5,801,109	-	8,948,169
Obezvrjeđenje (Napomena 28)	-	-	-	(246,173)	(246,173)
Otuđenja i rashodovanja	-	(458)	(658,411)	-	(658,869)
Stanje, 31. decembra 2007. godine	<u>-</u>	<u>15,514,123</u>	<u>19,634,806</u>	<u>-</u>	<u>35,148,929</u>
Sadašnja vrijednost					
31. decembra 2007. godine	<u>2,939,018</u>	<u>58,964,892</u>	<u>21,297,701</u>	<u>6,913,225</u>	<u>90,114,835</u>
31. decembra 2006. godine	<u>2,939,018</u>	<u>60,882,061</u>	<u>24,031,507</u>	<u>2,030,921</u>	<u>89,883,507</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

5. NEKRETNINE I OPREMA (Nastavak)

Društvo ne posjeduje kompletnu dokumentaciju vezanu za vlasničke listove nad zemljištem u iznosu EUR 150,200 i građevinskim objektima u iznosu EUR 185,708. Telekom je u postupku pribavljanja vlasničkih listova za ovo zemljište i građevinske objekte nad kojima posjeduje kontrolu.

6. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

Društvo se preselilo u novu poslovnu zgradu odnosno napustilo staru i po tom osnovu 31. maja 2006. godine izvršena je reklasifikacija ukupne vrijednosti stare zgrade sa bilansne pozicije nekretnina i opreme na "imovinu namijenjenu preprodaji" u iznosu od 1,517,481 EUR (Napomena 5). Društvo je izvršilo priznavanje gubitka po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti imovine u trenutku transfera u iznosu EUR 794,673 (uključujući procijenjene troškove prodaje) odnosno svođenje vrijednosti poslovne zgrade na njenu neto ostvarivu – fer vrijednost (Napomena 28). U martu 2007. godine, Društvo je prodalo poslovnu zgradu i realizovalo kapitalni dobitak u iznosu od EUR 354,269.

7. PLASMANI U POVEZANA I PRIDRUŽENA PRAVNA LICA

			(Iznosi u EUR)
	U %	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Investicije u povezana pravna lica			
- T-Mobile d.o.o., Podgorica	100	19,246,491	19,246,491
- Internet Crne Gore d.o.o., Podgorica	100	2,383,491	2,383,491
- Montenegrocard d.o.o., Podgorica	51	83,776	-
		21,713,758	21,629,982
Obezvrjeđenje		(83,776)	-
		21,629,982	21,629,982
Investicije u pridružena pravna lica			
- PTT Standard d.o.o., Podgorica	20	345,924	345,924
- Servisni centar za elektronska poslovanja			
- E-Mon d.o.o., Podgorica	35	225,388	225,388
		571,312	571,312
Obezvrjeđenje		(345,924)	(345,924)
		21,855,370	21,855,370

Telekom je osnivač T Mobile Crna Gora d.o.o., Podgorica (bivši Monet d.o.o., Podgorica) i jedini njegov vlasnik. Osnovna djelatnost Moneta su javne mobilne telekomunikacije, odnosno prenos govora, podataka, slike i drugih informacija kablovima, emitovanjem, relejima i satelitima, telefonske, telegrafске i telefaks veze i održavanje mreže. T Mobile je osnovan u julu 2000. godine prenosom telekomunikacione GSM opreme od strane Telekoma.

Internet Crna Gora d.o.o., Podgorica, je društvo sa ograničenom odgovornošću osnovano 26. augusta 1997. godine. Osnovne poslovne aktivnosti ovog društva podrazumijevaju obezbjeđenje Web usluga i zakup linija. Od 2004. godine Crnogorski Telekom je jedini vlasnik društva „Internet Crna Gora“.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

7. PLASMANI U POVEZANA I PRIDRUŽENA PRAVNA LICA (Nastavak)

U skladu sa Odlukom Odbora direktora Društva o pristupanju osnivanju Servisnog centra za elektronsko bankarstvo od 14. oktobra 2004. godine, Telekom je sa suosnivačem, preduzećem Pexim d.o.o., Beograd, osnovao Servisni centar za elektronsko poslovanje E-Mon d.o.o. Podgorica. Osnivački ulog Telekoma obezbjeđen je u vidu infrastrukture i telekomunikacionih kapaciteta koji je sa stanjem na dan 31. decembra 2004. godine iskazan po sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih prihoda koje bi Društvo ostvarilo najvećim dijelom po osnovu zakupa interneta i poslovnih prostorija u vlasništvu Društva, ISDN pristupa i VPN veze ka poslovnim bankama. U skladu sa odlukom rukovodstva Društva, osnov za obračun sadašnje vrijednosti očekivanih budućih prihoda predstavlja primjena godišnje kamatne stope od 5%. U skladu sa Odlukom Izvršnog odbora Društva, na dan 1. februara 2007. godine, Društvo je prodalo 51% učešća u kapitalu povezanog pravnog lica "Montenegrocard" privrednom društvu Yugoimport – Mont d.o.o. Kapitalni dobitak ostvaren ovom transakcijom prikazan je u okviru prihoda od prodaje investicija (Napomena 25).

8. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

		31. decembar 2006.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2007.
Finansijski plasmani namijenjeni prodaji			
<i>Učešća u kapitalu satelitskih organizacija u inostranstvu</i>			
- Intelsat, Ltd.	0.0061	26,547	23,795
- New Skies Satellites N.V.	0.0061	575	575
		27,122	24,370

Dugoročni finansijski plasmani su izraženi u sljedećim valutama:

	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
EUR	575	575
USD	26,547	23,795
	27,122	24,370

Posle transakcije na otvorenom tržištu 24. jula 2006. godine akcije Poštanske Štedionice Banka ("Banka") A.D su prodate za iznos od 1,195,010 EUR. Dobit iskazana u bilansu uspjeha 2006. godine po osnovu prodaje dugoročnih plasmana iznosi 1,067,970 EUR i prikazana je u okviru dobiti od prodaje dugoročnih plasmana (Napomena 26).

U 2006. godini, Društvo je prodalo svoje akcije u poslovnoj banci - EFG Eurobank, Beograd priznajući kapitalne gubitke u iznosu od 7,025 EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

9. DUGOROČNI KREDITI I OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2006.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2007.
Kreditni dati zaposlenima	1,434,832	2,112,992
Dugoročna potraživanja	4,087,312	3,920,770
Unaprijed plaćene naknade zaposlenima	465,913	857,913
Ostala dugoročna potraživanja	-	35,665
	<u>5,988,057</u>	<u>6,927,340</u>

Dospijeće beskamatnih kredita datih zaposlenima prikazano je u narednoj tabeli:

	Na dan 31. decembra	
	2006.	2007.
Dospijeva 31. decembra	18,128	55,888
do jedne godine	145,769	210,731
od 2 do 5 godina	514,174	703,418
preko 5 godina	1,417,109	2,161,358
Stanje, 31. decembra	2,095,179	3,131,395

Dospijeće dugoročnih potraživanja prikazano kao što slijedi:

	Na dan 31. decembra	
	2006.	2007.
do 1 godine	300,000	600,000
od 2 do 5 godina	2,821,968	2,962,625
preko 5 godina	2,521,968	1,481,312
Stanje, 31. decembra	5,643,936	5,043,937

Potraživanja od Vlade Republike Crne Gore u iznosu od EUR 3,956,434 sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine (31. decembar 2006. godine: EUR 4,087,312) predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih priliva koje bi Društvo ostvarilo u skladu sa Ugovorom o prenosu udjela (prenosu osnivačkih prava u Radio-difuznom centru d.o.o., Podgorica) zaključenim 10. decembra 2004. godine između Telekoma Crne Gore i Vlade Republike Crne Gore. U skladu sa pomenutim ugovorom, RDC će postati vlasništvo države.

U skladu sa relevantnom Odlukom rukovodstva Društva, osnova za obračun sadašnje vrijednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova je jednaka primjeni godišnje kamatne stope od 7.5%, koja odgovara stopi korišćenoj od strane nezavisnog procjenitelja. Ukupni efekti prihoda priznatih po tom osnovu korišćenjem efektivne kamatne stope iznose EUR 433,458 u 2007. godini (2006: EUR 301,840).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

9. DUGOROČNI KREDITI I OSTALA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Navedenim Ugovorom, Vlada Republike Crne Gore se obavezala da plati Društvu kupoprodajnu cijenu preciziranu Ugovorom o prenosu udjela u iznosu EUR 5,943,937 u roku od deset godina od dana zaključenja ovog Ugovora sa grejs periodom od 18 mjeseci na koji se ne zaračunava kamata. Kao što je dalje navedeno u Ugovoru, po isteku grejs perioda, a do isteka druge godine od dana zaključenja Ugovora, Vlada Republike Crne Gore je dužna da isplati Društvu iznos od EUR 300,000 u jednakim mjesečnim ratama i to svakog prvog u mjesecu za nastupajući mjesec. U trećoj i četvrtoj godini otplate Vlada Republike Crne Gore se obavezuje da plati Društvu godišnje iznose od EUR 600,000 u jednakim mjesečnim ratama i to svakog prvog u mjesecu za nastupajući mjesec. Ostatak kupoprodajne cijene Vlada Republike Crne Gore će isplatiti Društvu u sljedećih šest godina, tako što se preostali iznos dijeli na jednake 72 mjesečne rate koje se uplaćuju svakog prvog u mjesecu za nastupajući mjesec.

Ostala dugoročna potraživanja u iznosu od EUR 2,112,992 31. decembar 2006: EUR 1,434,832) odnose se na kredite odobrene zaposlenima u Društvu. Krediti su odobreni sa rokom otplate od 5, 7 i 20 godina i godišnjom kamatnom stopom od 2% koja se obračunava i plaća na mjesečnoj osnovi. Iznos odobrenih sredstava po zaposlenom kreće se od EUR 5,000 do EUR 48,500. Određenom broju zaposlenih u Telekomu, kreditna obaveza je umanjena 0,5% za svaku godinu efektivnog radnog staža ostvarenog do 31. decembra 1993. godine i procenat umanjenja kreće se od 3.5% do 14.5% ukupnog iznosa odobrenog kredita. Pravo na umanjenje zaposleni su ostvarili po osnovu izdvajanja doprinosa za stambenu izgradnju do 1993. godine. Efektivna kamatna stopa za dugoročne kredite date zaposlenima je iznosila 7.5% u 2007. i 2006. godini koja odgovara stopi korišćenoj od strane nezavisnog procjenitelja.

Radi obezbjeđenja uredne otplate kredita, Telekom je obezbijedio hipoteke na stambene jedinice korisnika kredita. U skladu sa ugovorom zaposleni je obavezan da odmah po kupovini / izgradnji stambene jedinice izvrši uknjižbu prava svojine na ime Društva i da za iznos kreditne obaveze ustanovi založno pravo - hipoteku i reda na nepokretnosti pribavljenoj odnosno izgrađenoj sredstvima kredita. Dokaz o izvršenom uknjižavanju založnog prava, zaposleni je dužan da dostavi najkasnije u roku od 5 mjeseci od dana uplate prve rate kredita. Ukupna izloženost kreditnom riziku nastala usljed kredita koji nije obezbijeđen hipotekom je u iznosu od EUR 468,970 (2006 : EUR 490,087).

Unaprijed plaćene naknade zaposlenima u iznosu od EUR 857,913 odnose se na diskont na kredite zaposlenima izračunat korišćenjem efektivne kamatne stope i tretira se kao nagrada zaposlenom koja se priznaje u Bilansu uspeha za vrijeme trajanja kredita ili očekivnog radnog staža zaposlenog, u zavisnosti od toga koji je kraći (Napomena 3.10).

Tokom 2007. godine, u skladu sa Statutom Društva, i Pravilnikom zahtjeva za rješavanje stambenog pitanja zaposlenog, Izvršni odbor Društva je donio odluku o odobrenju stambenih kredita zaposlenima u beskamatnom iznosu od iznosu od EUR 593,000. Ovi krediti su odobreni na period od 20 godina kako bi se neki od ključnih zaposlenih zadržali u Društvu. Ukupan iznos kredita obračunat po zaposlenom kreće se u rasponu od EUR 28,000 do EUR 42,000. Uslov za realizaciju kredita jeste da zaposleni bude radno angažovan u društvu na minimum period od tri godine. Ukoliko zaposleni napusti društvo prije isteka navedenog roka, on je u obavezi da odjednom otplate preostali dio kredita. Ukoliko zaposleni ne izmiri svoju obavezu, društvo ima pravo da pokrene zalog i realizuje svoje potraživanje. Na dan 31. decembra 2007. godine iznos ovih kredita je uključen u ukupan iznos kredita odobrenih zaposlenima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine****10. ZALIHE**

	(U EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Kablovi, žice i ostali materijali	1,113,074	1,807,962
Zalihe za preprodaju	655,960	1,135,788
	1,769,034	2,943,749
Obezbvrjeđenje vrijednosti zaliha koje su zastarjele	(1,009,699)	(886,020)
	<u>759,335</u>	<u>2,057,730</u>

Promjene na rezervisanjima po osnovu obezbvrjeđenja vrijednosti zaliha, za period od 1. januara do 31. decembra 2007. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

	(U EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Stanje, 1. januara	(1,464,158)	(1,009,699)
Obezbvrjeđenje u toku godine (Napomena 28)	454,459	123,679
Ukidanja ispravki u toku godine	-	-
Stanje, 31. decembra	<u>(1,009,699)</u>	<u>(886,020)</u>

Vrijednost zaliha u iznosu 886,020 EUR (2006: 1,009,699) uključuje iznos obezbvrjeđenja po osnovu svođenja vrijednosti zaliha do njihove neto ostvarive prodajne vrijednosti - slučaj kada su zalihe u potpunosti ili djelimično zastarjele ili je doslo do smanjenja njihove prodajne cijene. Obezbvrjeđenje je u 2007. godini umanjeno za 123,679 EUR (2006: EUR 454,459) kao rezultat završetka investicija u toku za koju su prethodnih godina nabavljene određene zalihe. Prethodni otpisi stornirani su uglavnom kao rezultat završetka investicija u toku za koju su prethodnih godina nabavljane zalihe. Za navedene zalihe priznato je obezbvrjeđenje u prethodnim godinama zbog njihove djelimične zastarjelosti.

11. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA I OSTALA POTRAŽIVANJA

	(In EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Potraživanja od kupaca u zemlji	19,607,555	17,540,417
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	1,944,795	2,828,982
Potraživanja od Telekom Montenegro Grupe	647,362	99,185
Potraživanja od Magyar Telekom Grupe	176,842	220,336
Potraživanja od Deutsche Telekom Grupe	543,599	231,396
Ostala potraživanja po osnovu poreza	1,429,371	329,265
Ostala potraživanja	166,293	431,952
	24,515,817	21,681,533
Obezbvrjeđenje	(11,837,553)	(11,288,496)
	<u>12,678,264</u>	<u>10,393,037</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

11. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA I OSTALA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Ostala potraživanja po osnovu poreza u iznosu od EUR 329,265 na dan 31. decembra 2007 (31. decembar 2006 – EUR 1,429,371), najvećim dijelom se odnose na preplaćeni porez na dodatu vrijednost u iznosu od EUR 223,434 (31. decembar 2006 – EUR 482,225 i potraživanja od države za poreze i doprinose na otpremnine isplaćene u periodu od 2003. do 2004. godine kao što je predviđeno Kupoprodajnim ugovorom u iznosu od EUR 947,146 – Odredba broj 7.2. – Posebne naknade.)

Promjene na obezvrjeđenju vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa i ostalih potraživanja, za period od 1. januara do 31. decembra 2007. godine, prikazane su u sljedećoj tabeli:

	(In EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Stanje, 1. januara	11,777,243	11,837,553
Obezvrjeđenje u toku godine (napomena 28)	82,252	-
Naplata u toku godine		(527,112)
Efekti pozitivnih i negativnih kursnih razlika	(21,942)	(21,945)
Stanje, 31. decembra	11,837,553	11,288,496

Promjene na rezervisanjima po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti potraživanja iz poslovnih odnosa i ostalih potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu za period od 1. januara do 31. decembra 2007. godine, prikazane su u sljedećoj tabeli:

	Kupci u zemlji		Kupci u inostranstvu	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007	31. decembar 2006.	31. decembar 2007
Stanje, 1. januara	11,281,679	11,379,121	495,565	458,432
Obezvrjeđenje vrijednosti	97,442	(609,510)	(15,190)	82,398
Efekti pozitivnih i negativnih kursnih razlika	-	-	(21,943)	(21,945)
Stanje, 31. decembra	11,379,121	10,769,611	458,432	518,885

Rezervisanje za potraživanja od kupaca u zemlji zasnovano je na starosnoj strukturi potraživanja sa datumom njihovog dospijeca. Obezvrjeđenje potraživanja od kupaca u zemlji formira se na osnovu njihove naplate u prethodnim periodima i ažurira se jednom godišnje.

Rezervisanja za potraživanja od kupaca u inostranstvu izvršena su pojedinačno na osnovu procjene rukovodstva o njihovoj naplati na osnovu naplate od inostranih partnera iz prethodnih perioda. Najznačajnije rezervisanje odnosi se na Zajednicu JPTT u iznosu od EUR 196,327 (2006: 233,677), Ellite 214,076 (2006: 214,076) i Kujt E Sa sa samo 2007 EUR 88,201.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

11. POTRAŽIVANJA IZ POSLOVNIH ODNOSA I OSTALA POTRAŽIVANJA (Nastavak)

Fer vrijednost potraživanja iz poslovnih odnosa i ostalih potraživanja prikazana je u sljedećoj tabeli:

	(Iznosi u EUR)	
	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
Potraživanja od kupaca u zemlji	8,228,434	6,770,806
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	1,486,363	2,310,097
Potraživanja od Crnogorski Telekom Grupe	647,362	99,185
Potraživanja od Magyar Telekom Grupe	176,842	220,336
Potraživanja od Deutsche Telekom Grupe	543,599	231,396
Ostala potraživanja po osnovu poreza	1,429,371	329,265
Ostala potraživanja	166,293	431,952
	12,678,264	10,393,037

Potraživanja iz ostalih poslovnih odnosa i ostala potraživanja su iskazana u sljedećim valutama :

	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
EUR	12,128,329	10,171,762
SDR	549,935	221,275
	12,678,264	10,393,037

Starosna struktura potraživanja koja su davno dospjela na dan izvještavanja a za koje nije izvršeno obezvrjeđenje vrijednosti prikazana je u pregledu koji slijedi:

	Na dan 31. decembra,	
	2006.	2007.
1-30 dana	1,560,989	849,658
31-90 dana	1,075,883	576,453
preko 90 dana	1,262,985	288,340
	3,899,857	1,714,452

	Kupci u zemlji		Kupci u inostranstvu	
	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
1-30 dana	1,468,647	829,049	92,342	20,610
31-90 dana	914,612	542,446	161,271	34,007
preko 90 dana	1,042,626	201,978	220,359	86,363
	3,425,885	1,573,472	473,972	140,980

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

12. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Kratkoročni finansijski plasmani predstavljaju depozite u EUR sa dospijećem do jedne godine i prosječnom efektivnom kamatnom stopom 7.5%.

13. DATI AVANSI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	(Iznosi u EUR)	
	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
Procjena potraživanja po osnovu međunarodnih dolaznih poziva – direktni saobraćaj	2,127,512	1,163,076
Unaprijed obračunate obaveze za Magyar Telekom Grupe	84,425	221,512
Unaprijed obračunate obaveze za Deutsche Telekom Grupe	143,234	239,845
Avansi plaćeni za obrtnu imovinu	65,316	61,206
Avansi plaćeni za nekretnine i opremu	667,264	4,000
Unaprijed plaćene naknade zaposlenima	27,559	-
Ostali unaprijed plaćeni troškovi	226,522	3,230,369
	3,341,832	4,920,008
Obezvrjeđenje	(43,654)	-
	3,298,178	4,920,008

Struktura ostalih razgraničenih troškova je prikazana u sljedećoj tabeli:

	Na dan 31. decembra	
	2006.	2007.
Nedospjeli PDV	57,115	27,994
Razgraničeni troškovi marketinga	-	40,455
Zakup	49,500	78,839
Sponzorstva	55,000	118,182
Promjena brenda	56,594	-
Procijenjena potraživanja od interkonekcije	-	928,399
Potraživanja po osnovu prodaje plasmana u Crnogorskoj komercijalnoj banci	-	1,860,635
Ostali vremenski razgraničeni troškovi	8,314	175,867
	226,522	3,230,369

Promjene na ispravci vrijednosti u periodu od 1.januara do 31. decembra 2007. godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

	(U EUR)	
	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
Stanje 1. januara	(153,019)	(43,654)
Obezvrjeđenje u toku godine (Napomena 28)	111,720	45,583
Naplata u toku godine	(2,355)	(1,929)
Stanje 31. decembra	(43,654)	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

13. DATI AVANSI I AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (Nastavak)

Fer vrijednost unaprijed plaćenih razgraničenih troškova je prikazana kako slijedi:

	Na dan 31. decembra	
	2006.	2007.
Procjena potraživanja po osnovu međunarodnih dolaznih poziva	2,083,858	1,163,076
Unaprijed obračunate obaveze za Magyar Telekom Grupe	84,425	221,512
Unaprijed obračunate obaveze za Deutsche Telekom Grupe	143,234	239,845
Avansi plaćeni za obrtnu imovinu	65,316	61,206
Avansi plaćeni za nekretnine i opremu	667,264	4,000
Unaprijed plaćene naknade zaposlenima	27,559	-
Ostali unaprijed plaćeni troškovi	226,522	3,230,369
	3,298,178	4,920,008

Unaprijed plaćeni i razgraničeni troškovi su izraženi u sljedećim valutama:

	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
EUR	3,017,769	4,917,847
SDR	280,409	2,160
	3,298,178	4,920,008

14. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

	31.decembar 2006.	(u EUR) 31.decembar 2007.
EUR	37,625,554	26,014,007
CHF	2,022	-
	37,627,576	26,014,007
Gotovina u blagajni	6,073	2,630
Žiro-račun	2,421,503	2,311,377
Depoziti sa dospijecem do 3 mjeseca	35,200,000	23,700,000
	37,627,576	26,014,007

Na dan 31. decembra 2007, kratkoročni depoziti se odnose na depozite kod domaćih banaka, na period do tri mjeseca i prosječnoj godišnjoj kamatnoj stopi od 6.62 % (2006: 5.6%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

15. OSTALA OBRTNA SREDSTVA

Izdvojena novčana sredstva kod Zajednice JPTT (koja se sastoji od subjekata koji pružaju telekomunikacione usluge iz republika bivše Jugoslavije) u iznosu od EUR 299,630 (440,244 USD) za 2007. godinu i 334,278 (440,244 USD) za 2006. godinu su predviđena za posebne potrebe i korišćena su za izmirenje obaveza za međunarodni saobraćaj realizovan prije 1. jula 2002. godine preko Zajednice JPTT.

16. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

a) Finansijski instrumenti po kategorijama

Računovodstvene politike za finansijske instrumente primijenjene su na stavke prikazane u sljedećem pregledu:

Imovina iskazana u bilansu stanja na dan 31. decembra 2006. godine

	Kredit i potraživanja
Dugoročni krediti i potraživanja	5,522,144
Kratkoročni finansijski plasmani	1,500,000
Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja	12,678,264
Ostala imovina	334,278
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	37,627,576
Ukupno	57,662,262

Obaveze iskazane u bilansu stanja na dan 31. decembra 2006. godine

	Finansijske obaveze iskazane po amortizovanoj vrijednosti
Obaveze po kreditima	526,680
Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze	8,478,142
Ukupno	9,004,822

Imovina iskazana u bilansu stanja na dan 31. decembra 2007. godine

	Kredit i potraživanja
Dugoročni krediti i potraživanja	6,033,762
Kratkoročni finansijski plasmani	20,500,000
Potraživanja iz poslovnih odnosa i ostala potraživanja	10,393,037
Ostala imovina	299,630
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	26,014,007
Ukupno	63,240,436

Obaveze iskazane u bilansu stanja na dan 31. decembra 2007. godine

	Finansijske obaveze iskazane po amortizovanoj vrijednosti
Obaveze po kreditima	-
Obaveze iz poslovanja i ostale obaveze	8,248,514
Total	8,248,514

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

16. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

b) Kreditni kvalitet finansijskih sredstava

Dugoročni krediti i potraživanja

		2006.	Na dan 31. decembra 2007.
Ugovorne strane sa eksternim kreditnim rejtingom			
	B +	4,087,312	3,920,770
Ugovorne strane bez kreditnog rejtinga		1,900,745	3,006,571
		5,988,057	6,927,341

Gotovina na bankovnim računima i kratkoročni depoziti

		2006.	Na dan 31. decembra 2007.
Banke bez kreditnog rejtinga		37,627,576	46,514,007
		37,627,576	46,514,007

17. AKCIJSKI KAPITAL

	Na dan 31. decembra 2006.			Na dan 31. decembra 2007.		
	Broj akcija	%	Vrijednost	Broj akcija	%	Vrijednost
Upisani i uplaćeni kapital						
- Magyar Telekom	36,177,950	76.53	107,902,183	36,177,950	76,53	107,902,165
- QVT Fund LP	5,301,998	11.22	15,813,421	-	-	-
- Monte Adria						
Broker	7,000	0.01	20,878	13,343	0,03	39,796
	41,486,948	87.76	123,736,482	36,191,293	76,56	107,941,961
Privatizacioni fondovi	101,781	0.22	303,566	268,317	0.57	710,790
Ostala pravna lica	2,561,155	5.42	7,638,724	5,215,588	11,03	15,645,173
Fizička lica	3,124,056	6.60	9,317,622	5,598,742	11,84	16,698,469
	47,273,940	100.00	140,996,394	47,273,940	100.00	140,996,394

Na dan 31. decembra 2007. i 2006. godine nominalna vrijednost po akciji je iznosila EUR 2.98254. Akcije Društva se kotiraju na NEX Montenegroberzi. Tržišna vrijednost po akciji na dan 31. decembra 2007 iznosila je EUR 6.3500 (31. decembar 2006: EUR 5.5495).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

18. KREDITI I OSTALE POZAJMICE

	(U EUR)	
	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
Kratkoročne pozajmice	526,680	-
Dugoročne pozajmice	-	-
Ukupno ostale pozajmice	526,680	-
Ukupno krediti i ostale pozajmice	526,680	-

	Kamatna stopa	Iznos	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Dugoročni krediti u zemlji				
- Slovenska izvozna družba d.d., Ljubljana	EURIBOR + 1.85 % p.a.	747,707 USD	149,542	-
- Telekom Italia - "Bar-Corfu"	2% p.a.	1,962,050	377,138	-
			526,680	-
Ukupno dugoročne obaveze			526,680	-
Minus: Tekuće dospijeće dugoročnih obaveza			(526,680)	-
			-	-

Sve finansijske obaveze su beskamratne i dospijevaju do jedne godine. Dospijeće dugoročnih obaveza prikazano je u narednoj tabeli:

	(U EUR)	
	31.decembar 2006.	31.decembar 2007.
- dospjele neizmirene dugoročne obaveze	377,138	-
- do šest mjeseci	74,771	-
- od šest do dvanaest mjeseci	74,771	-
	526,680	-

Rukovodstvo kvartalno kontrolira promjenljive rezerve likvidnosti Grupe, koja se sastoje od nepovučanih novčanih sredstava (Napomena 8) i novac i novčani tokovi (Napomena 14).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

18. KREDITI I OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE (Nastavak)

Dugoročni krediti u inostranstvu su preračunati u stranim valutama kao što je prikazano u pregledu koji slijedi:

	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
EUR	149,542	-
USD	377,138	-
	526,680	-

Obaveze prema Slovenskoj izvoznj družbi d.d., Ljubljana iskazane na dan 31. decembra 2006. godine u iznosu od EUR 149,542 odnosi se na kredit odobren za izmirenje obaveza prema slovenačkom dobavljaču Iskra Elektrozveze d.d., Kranj za nabavku telekomunikacione opreme za Telekom. Otplata kredita vrši se u deset jednakih polugodišnjih rata, počevši od maja 2003. godine. Efektivna kamatna stopa za navedeni kredit u 2006. godini iznosila je 5.39 %. Ukupni iznos je otplaćen tokom 2007. godine.

Dugoročni kredit iskazan na dan 31. decembra 2006. godine u iznosu od EUR 377,138 odnosi se na obaveze po osnovu ugovora o izgradnji i održavanju podvodnog optičkog kabla od Krfa do Bara, koji je inicijalno bio zaključen između Hellenic Telecommunications Organization S.A. (OTE), Telekom Italija i Zajednice JPTT. Otplata kredita se vrši iz ostvarenih prihoda od međunarodnog saobraćaja i to putem kompenzacije potraživanja od Telekoma Italija. Navedeni kredit odobren je sa rokom dospeljeća do 30. septembra 2003. godine i godišnjom kamatnom stopom 2%. Cjelokupan dugoročni kredit je vraćen tokom 2007. godine.

19. REZERVISANJA

	31. decembar 2006.	(U EUR) 31. decembar 2007.
Stanje, 1. januara	1,705,100	14,376,051
Povećanja	14,465,835	1,289,292
Iskorišćeno u toku godine	(1,062,085)	(9,959,968)
	15,108,850	5,705,375
Minus: Dugoročno dospeljeće	(732,799)	(529,930)
Stanje, 31. decembra	14,376,051	5,175,445

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

19. REZERVISANJA (Nastavak)

	Otpremnine	Sudski sporovi	Naknade zaposlenima	Ukupno
Stanje, 1. januara 2006	-	1,010,604	694,496	1,705,100
Rezervisanje	10,642,533	3,711,483	111,819	14,465,835
Iskorišćeno u toku godine	(938,455)	(50,114)	(73,516)	(1,062,085)
Stanje, 1. januara 2007	9,704,078	4,671,973	732,799	15,108,850
Rezervisanje	183,838	372,655	-	556,493
Iskorišćeno u toku godine	(9,704,078)	(53,021)	(202,869)	(9,959,968)
31. decembar 2007. godine	183,837	4,991,607	529,930	5,705,375
Minus: Dugoročno dospijeće	-	-	(529,930)	(529,930)
Tekuće rezervisanje	183,837	4,991,607		5,175,445

Iznos od 9,704,078 EUR se odnosi na isplate otpremnina po osnovu Programa tehnološkog viška Grupe za koji su se prijavila 251 zaposlena u toku 2007. godine i u skladu sa navedenim rezervisanje je u cjelosti iskorišćeno.

a) Naknade zaposlenima

	Rezervisanja za jubilarne nagrade	Rezervisanja za otpremnine	Ukupno
1. januar 2006. godine	490,298	204,198	694,496
Povećanja	74,359	37,460	111,819
Rezervisanja u toku godine	(73,516)	-	(73,516)
Iskorišćeno u toku godine	491,141	241,658	732,799
Minus: Dugoročno dospijeće	(491,141)	(241,658)	(732,799)
Tekuće rezervisanje	-	-	-
1. januar 2007. godine	491,141	241,658	732,799
Povećanja	-	-	-
Iskorišćeni/povučeni iznos rezervisanja	(202,869)	-	(202,869)
Stanje, 31. decembra 2007.	288,272	241,658	529,930
Minus: Dugoročno dospijeće	288,272	241,658	529,930
Tekuće rezervisanje	-	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

19. REZERVISANJA (Nastavak)

Rezervisanja za naknade zaposlenima izvršena su na osnovu sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu jubilarnih nagrada i otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjavanja uslova, koje su predviđene Pojedinačnim kolektivnim ugovorom Društva.

Prema navedenom Pojedinačnom kolektivnom ugovoru Telekoma CG:

- Poslodavac je u obavezi da isplati otpremnine zaposlenima u iznosu 10 minimalnih osnovnih cijena rada ustanovljenih u Društvu nakon ispunjavanja uslova. Isplata dospijeva na dan penzionisanja, ali ne kasnije od 30 dana nakon posljednjeg radnog dana zaposlenog.
- Poslodavac je u obavezi da isplati jubilarne nagrade zaposlenima u skladu sa navedenim:
 - za 10 godina staža u Društvu, iznos 3 minimalne osnovne cijene rada ustanovljene u Društvu;
 - za 20 godina staža u Društvu, iznos 5 minimalne osnovne cijene rada ustanovljene u Društvu;
 - za 30 godina staža u Društvu, iznos 7 minimalne osnovne cijene rada ustanovljene u Društvu;
 - za 39 godina staža u Društvu, iznos 9 minimalne osnovne cijene rada ustanovljene u Društvu.

Doprinosi za penziono i invalidsko osiguranje i ostala socijalna davanja Republici Crnoj Gori priznaju se kao trošak perioda u kojem ih je zaposleni zaradio.

b) Rezervisanja za sudske sporove

Rezervisanja za sudske sporove u iznosu od EUR 4,991,607 najvećim dijelom se odnose na rezervisanja izvršena po osnovu sudskog spora koji je pokrenut u februaru 2007. godine od strane bivših zaposlenih Društva u iznosu od EUR 3,500,000 Navedeni iznos takode uključuje i rezervisanje za kompenzaciju za štetu nanijetu usljed prekida telefonskih kablova i prekida rada govornica, kao i sudski spor pokrenut od strane zaposlenih Radio-difuznog centra za neplaćeni prekovremeni rad i godišnji odmor u periodu od 1997. do 2005. godine.

20. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE

1. januar 2006. godine	2,380,982
Rezervisanja u toku godine	19,017
Iskorišćeno u toku godine	(1,231,182)
31. decembar 2006. godine	1,168,817
Minus: Dugoročno dospijeće	-
Sadašnja obaveza (Napomena 23)	1,168,817
Rezervisanja u toku godine	-
Iskorišćeno u toku godine	(1,168,817)
31. decembar 2007. godine	-
Minus: Dugoročno dospijeće	-
Sadašnja obaveza (Napomena 23)	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

20. OSTALE DUGOROČNE OBAVEZE(nastavak)

U skladu sa Aneksom Ugovora koji reguliše međusobne odnose dva društva, koji je na snazi još od preregistracije koja je izvršena poslije odvajanja od Udruženja JP PTT Crne Gore, Društvo je preuzelo obaveze prema Pošti Crne Gore d.o.o., Podgorica ("PTT Crne Gore") za period od 1. januara 2004. do 31. decembra 2007. godine u iznosu od 4,800,000 EUR. U skladu sa gore navedenim Aneksom Ugovora, Odbor direktora Društva zadržava pravo da procjenjuje prilike za buduće finansiranje PTT Crne Gore nakon 31. decembra 2005. godine. Na osnovu gore opisanog, obaveza Društva prema PTT Crna Gora, za period od 1. januara 2006. do 31. decembra 2007. godine, iznosi 1,200,000 EUR godišnje. Na osnovu Odluke rukovodstva Društva, osnova koja se uzima za izračunavanje sadašnje vrijednosti očekivanih budućih isplata predstavlja primjenu godišnje kamatne stope od 7.5% (2006: 7.5 %).

21. ODLOŽENI POREZI

a) Odložene poreske obaveze

	(U EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Stanje na početku godine	2,016,377	2,206,800
Obračunati odloženi porez u toku godine	190,423	91,179
Stanje na kraju godine	2,206,800	2,297,979

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između osnovice po kojoj se nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja priznaju u poreskom bilansu i iznosa knjigovodstvene vrijednosti po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Društva.

b) Porez na dobit

	(U EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Obračunati tekući porez na dobit u toku godine	690,951	2,265,569
Obračunati odloženi porez na dobit u toku godine	190,423	91,179
Stanje na kraju godine	881,374	2,356,748

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

21. ODLOŽENI POREZI (Nastavak)

Odložene poreske obaveze

	Stanje, 31. decembra 2005.	Efekat na bilans uspjeha	Stanje, 31. decembra 2006.	Efekat na bilans uspjeha	Stanje, 31. decembra 2007.
Nematerijalna ulaganja	226,842	(100,250)	126,592	(178,450)	(51,858)
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,789,535	290,673	2,080,208	269,629	2,349,837
Ukupno	2,016,377	190,423	2,206,800	91,179	2,297,979

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između osnovice po kojoj se nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Društva. Sve privremene razlike odnose se na značajno veće stope poreske amortizacije.

Na dan 31. decembra 2007. godine Društvo je bilo izloženo poreskoj inspekciji za period sa početkom od 31. maja 2006. godine. Na dan 31. decembra 2007. godine, Društvo nije imalo poreskih gubitaka koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode.

b) Porez na dobit

Na dan 31. decembra 2005. i 2006. godine, Društvo nije priznalo odložene poreske obaveze za porez po odbitku i ostale poreze koji mogu biti plaćeni na neraspoređenu dobit određenih povezanih pravnih lica. Na dan 31. decembra 2007. godine, neraspoređena dobit je iznosila EUR 25,994,934 (31. decembar 2006: EUR 13,685,099).

c) Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit i poreza na dobit iskazanog u poreskom bilansu

Usaglašavanje pretpostavljenog poreza na dobit po finansijskim izvještajima i poreza na dobit po poreskom bilansu prikazano je u sljedećoj tabeli:

	(U EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra	
	2006.	2007.
Dobit u bilansu uspjeha prije oporezivanja	13,685,099	25,994,934
Poreska stopa 9%	1,231,659	2,339,544
Ostala usaglašavanja	11,803	17,204
Priznata odložena poreska sredstva iz prethodnih godina	(335,031)	-
Neoporezivi prihod	(27,057)	-
	<u>881,374</u>	<u>2,356,748</u>

Prihod od dividendi nije oporeziv s obzirom da je plaćen iz dobiti povezanih pravnih lica nakon oporezivanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

22. KRATKOROČNE OBAVEZE IZ POSLOVANJA I OSTALE OBAVEZE

	(u EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
Dobavljači u zemlji	4,964,306	4,180,747
Dobavljači u inostranstvu	2,035,401	3,428,750
Zarade i naknade zarada	500	500
Obaveze po osnovu ostalih poreza i socijalnog osiguranja	860,334	202,243
Obaveza prema povezanim pravnim licima	455,009	293,745
Obaveze prema Magyar Telekom Grupi	27,813	38,189
Obaveze prema Deutsche Telekom Grupi	101,988	88,356
Ostale kratkoročne obaveze iz poslovanja	32,791	15,985
	8,478,142	8,248,514

Fer vrijednost obaveza iz poslovanja i ostalih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

Obaveze iz poslovanja su preračunate u stranim valutama kao što je prikazano u pregledu koji slijedi:

	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
EUR	7,585,791	7,692,908
SDR	892,351	555,607
	8,478,142	8,248,514

23. PRIMLJENI AVANSI, OBRAČUNATE OBAVEZE RAZGRANIČENI PRIHODI

	(U EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Obračunate obaveze - procjena po osnovu međunarodnih odlaznih poziva	503,723	736,256
Razgraničeni prihod od povezanih pravnih lica	49,511	-
Unaprijed obračunate obaveze prema Magyar Telekom Grupi	12,474	75,700
Unaprijed obračunate obaveze prema Deutsche Telekom Grupi	60,613	62,342
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	5,047	-
Obaveze po osnovu dividendi	55,731	233,685
Obaveze po osnovu primljenih avansa	756,038	173,752
Tekuće dospijeće ostalih dugoročnih obaveza (Napomena 20)	1,168,817	-
Ostale unaprijed obračunate obaveze	3,925,961	6,613,051
	6,537,915	7,894,785

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

23. PRIMLJENI AVANSI, OBRAČUNATE OBAVEZE RAZGRANIČENI PRIHODI (Nastavak)

Struktura obračunatih obaveza prikazana je u pregledu koji slijedi:

	Na dan 31. decembra	
	2006.	2007.
Obračunate obaveze:		
Lokalne opštinske naknade	1,283,804	1,945,072
Savjetodavne usluge	421,464	1,339,483
Marketing	225,764	304,233
Interkonekcija	530,511	863,906
Poštanske usluge	112,003	257,513
Električna energija	108,468	203,143
Bonusi	99,276	292,053
Ne-geografski kodovi	119,936	203,405
Razgraničeni prihodi	690,641	645,913
Ostale razgraničene obaveze	334,093	558,330
	3,925,961	6,613,051

Obračunate obaveze i primljeni avansi su preračunati u stranim valutama kao što slijedi:

	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
EUR	6,468,304	7,887,366
SDR	69,611	7,419
	6,537,915	7,894,785

24. PRIHODI USLUGA FIKSNE TELEFONIJE I OSTALI PRIHODI

	(In EUR)	
	Godina koja se završava	
	31. decembra 2006	2007
Pretplata, konekcija i ostali prihodi	7,246,716	8,770,125
Prihodi od odlaznih domaćih poziva	25,398,669	16,553,103
Prihodi od odlaznih međunarodnih poziva	5,452,460	4,849,896
Ukupni prihodi od odlaznih poziva	30,851,129	21,402,999
Prihodi od dolaznih domaćih poziva	14,483,525	15,363,174
Prihodi od dolaznih međunarodnih poziva	12,679,430	29,839,823
Ukupni prihodi od dolaznih poziva	27,162,955	45,202,997
Iznajmljene linije i prenos podataka	6,402,121	3,736,696
Prihodi od prodaje opreme	255,881	758,141
Ostali prihodi	1,754,583	6,954,164
	73,673,385	86,825,123

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

25. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Prihodi od kamata:		
- dugoročni krediti i ostala potraživanja	999,639	-
- depoziti kod banaka	703,802	2,837,670
Prihod po osnovu promjene brenda	1,123,033	290,517
Dobici po osnovu prodaje plasmana (Napomene 7 i 8)	9,667,409	1,795,506
Ostali prihodi	-	433,458
	<u>12,493,883</u>	<u>5,357,151</u>

U 2006. godini, prethodni naziv Telekom Crne Gore je promijenjen u Crnogorski Telekom potvrđujući ulazak "T" brenda (Napomena 1). Naknada po osnovu gubitka starog brenda primljena od Deutsche Telekom iznosi EUR 290,517 u 2007. godini (2006. godini: EUR 1,123,033).

26. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Troškovi neto zarada i naknada zarada	7,532,270	8,347,885
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	6,606,862	5,949,458
Otpremnine za odlazak u penziju prije ispunjavanja uslova za penzionisanje i jubilarne nagrade	111,819	(150,889)
Putni troškovi	301,819	415,341
Otpremnine	10,642,533	40,578
Beneficije	263,839	257,635
	<u>25,459,142</u>	<u>14,860,008</u>

Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada obuhvataju doprinose za penziono osiguranje u iznosu od EUR 2,395,296 u 2007. godini (2006. godina: EUR 2,331,123).

Beneficije, između ostalog, obuhvataju: zimnicu i regres, topli obrok, troškove prevoza zaposlenih i slično.

Isplate za jubilarne nagrade i otpremnine po osnovu prijevremenog odlaska u penziju u iznosu od EUR 150,889 u 2007. godini odnose se na dugoročna rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade, u skladu sa aktuarskom procjenom rezervisanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

27. TROŠKOVI KORIŠĆENJA USLUGA DRUGIH OPERATERA

	(U EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Troškovi korišćenja usluga fiksnih i mobilnih operatera u zemlji	13,933,605	13,844,854
Troškovi korišćenja usluga fiksnih i mobilnih operatera u inostranstvu	2,964,693	10,683,083
	<u>16,898,298</u>	<u>24,527,937</u>

28. OSTALI POSLOVNI RASHODI

	(U EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Troškovi materijala, održavanja i naknade za izvršene usluge	4,741,441	5,746,583
Troškovi rezervisanja	3,711,483	329,990
Troškovi telekomunikacione licence	732,947	857,407
Sponzorstva	982,250	580,620
Opštinske takse	2,321,095	2,136,974
Naknade	459,558	737,633
Marketing	1,522,448	1,629,221
Savjetodavne usluge	1,957,962	1,265,065
Troškovi zakupa	966,665	1,230,037
Smanjenje/povećanje ispravke vrijednosti zaliha priznate u bilansu uspjeha (Napomena 10)	(454,459)	(123,679)
Smanjenje/povećanje ispravke vrijednosti sumnjivih potraživanja priznate u bilansu uspjeha (Napomene 11,13)	(29,468)	(572,695)
Obezvrjeđenje sredstava namijenjenih prodaji (Napomena 6)	794,673	-
Obezvrjeđenje investicija u toku (Napomena 5)	246,173	(246,173)
Ostali poslovni rashodi	<u>2,278,950</u>	<u>2,592,464</u>
	<u>20,231,718</u>	<u>16,163,446</u>

Troškovi sponzorstva, koji su iznosili EUR 580,620 u 2007. godini i EUR 982,250 u 2006. godini predstavljaju najvećim dijelom, troškove sponzorstva košarkaškog rukometnog kluba "Budućnost".

Troškovi konsaltinga, koji su na dan 31. decembra 2007 godine iznosili EUR 1,265,065 uglavnom se odnose na konsultantske usluge Magyar Telekom-a koje su nastale u skladu sa Ugovorom o pružanju usluga između Društva i Magyar Telekom NyRt. U skladu sa odredbama navedenog ugovora, Magyar Telekom može pružati menadžerske, kadrovske, administrativne, finansijske i računovodstvene, inženjering, marketing i ostale međunarodne telekomunikacione usluge povezanim pravnim licima u Crnoj Gori.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine****28. OSTALI POSLOVNI RASHODI (Nastavak)**

Troškovi opštinskih taksi se odnose na naknade za korišćenje opštinskog zemljišta na kom se nalaze objekti, telekomunikaciona mreža, podzemni kablovi i stubovi.. Tokom 2007. godine Vlada je usvojila "Zakon o finansiranju lokalnih samouprava" koji dozvoljava svakoj opštini da samostalno određuje iznose navedenih naknada.

Rezervisanja u iznosu od EUR 329,990 za 2007. godinu (za 2005: EUR 3,711,483) uglavnom se odnose na naplate po osnovu rezervisanja za sudske sporove u 2007. i 2006. godini.

29. FINANSIJSKI PRIHODI

(U EUR)
Godina koja se završava 31.
decembra

	2006.	2007.
--	-------	-------

Pozitivne kursne razlike	204,291	209,319
	204,291	209,319

30. FINANSIJSKI RASHODI

(U EUR)
Godina koja se završava 31.
decembra

	2006.	2007.
--	-------	-------

Rashodi kamata	(66,961)	(10,817)
----------------	----------	----------

Negativne kursne razlike	(225,895)	(210,119)
	(292,856)	(220,936)

31. ZARADE PO AKCIJI

(U EUR)
Godina koja se završava 31.
decembra

	2006.	2007.
--	-------	-------

Neto dobit obračunskog perioda iz redovnog poslovanja	12,803,725	23,638,186
---	------------	------------

Prosječan ponderisani broj izdatih akcija	67,367,778	67,367,778
---	------------	------------

Osnovna zarada / (gubitak) po akciji	0.1901	0,3509
--------------------------------------	--------	--------

- iz redovnog poslovanja	0.1901	0,3509
--------------------------	--------	--------

Osnovna zarada po akciji, neto	0.1901	0,3509
--------------------------------	--------	--------

Društvo nema potencijalnih razrijeđenih običnih akcija.

32. DIVIDENDA PO AKCIJI

Tokom 2007. godine, dividende po osnovu raspodjele dobiti za 2006. godinu u iznosu od EUR 8,394,901 objavljene su i isplaćene u iznosu EUR 8,300,000. Dividenda po akciji je iznosila EUR 0.1756.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

Nakon uspješno sprovedenog privatizacionog tendera, Mađarski Telekom NyRt («MT») je postao većinski vlasnik Crnogorskog Telekom A.D. MT je 31. marta 2005. godine preuzeo kontrolu nad Crnogorskim Telekomom A.D. i krajem 2006. i 2005. godine imao 76.53% udela akcijskog kapitala. Deutsche Telekom AG je krajnji vlasnik Magyar Telekom i on posjeduje 59.21% akcija. Deutsche Telekom (DT) Grupa i Magyar Telekom Grupa grupa obuhvata veći broj povezanih preduzeća iz oblasti fiksne i mobilne telefonije širom svijeta, sa kojima Društvo ima redovne transakcije.

Krajnji vlasnik matične kompanije Društva je Deutsche Telekom AG. (registrovan u Njemačkoj). Internet Crne Gore je internet provajder koji je u potpunom vlasništvu Crnogorskog Telekom A.D. T-Mobile je preduzeće u potpunom vlasništvu Crnogorskog Telekom A.D. i njegova primarna poslovna aktivnost je pružanje usluga mobilne telefonije na teritoriji Republike Crne Gore.

Sve transakcije sa povezanim licima nastaju u redovnom poslovanju i njihova vrijednost nije materijalno značajno drugačija od uslova koji preovlađuju u transakcijama između ravnopravnih strana.

Transakcije sa povezanim licima uključuju obezbjeđenje i pružanje telekomunikacionih usluga i iznajmljivanje linija.

	31. decembar 2006.	(Iznosi u EUR) 31. decembar 2007.
I Obaveze		
<i>T-Mobile Crna Gora d.o.o., Podgorica</i>		
Interkonekcija	383,516	341,562
Usluge mobilne telefonije	7,190	31,073
Odloženi prihod od iznajmljivanja (preko jedne godine)	49,511	43,474
Odloženi prihod od iznajmljivanja (do jedne godine)	6,037	6,037
Ostalo	-	11,041
	446,254	433,187
<i>Internet Crne Gore d.o.o., Podgorica</i>		
Naknada za korišćenje interneta	4,098	36,250
Naknada za korišćenje ADSL	60,205	215,381
	64,303	251,631
<i>Ukupno - Crnogorski Telekom Grupa</i>	510,557	684,818
<i>Magyar Telekom</i>		
Interkonekcija	10,247	47,210
<i>Makedonski telekomunikaciji</i>		
Interkonekcija	30,040	66,679
<i>Ukupno - Magyar Telekom Grupa</i>	40,287	113,889
	-	-
<i>Deutsche Telekom</i>		
Interkonekcija	28,313	33,044
<i>T - Hrvatski telekom</i>		
Interkonekcija	134,288	117,655
<i>Ukupno - Deutsche Telekom Grupa</i>	162,601	150,699
	713,445	949,406

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

	(U EUR)	
	31. decembar 2006.	31. decembar 2007.
II Potraživanja		
<i>T-Mobile Crna Gora d.o.o., Podgorica</i>		
Interkonekcija	363,476	428,818
Iznajmljene linije	-	44,215
Usluge fiksne telefonije	420	584
Ostale usluge	-	13,867
	363,896	487,485
<i>Internet Crne Gore d.o.o., Podgorica</i>		
Usluge fiksne telefonije	956	506
Iznajmljene linije	208,915	68,913
Ostale usluge	1,105	1,921
	210,976	71,340
<i>Montenegrocard d.o.o., Podgorica</i>		
Usluge fiksne telefonije	66,527	-
Ostale usluge	5,953	-
	72,480	-
Minus: Obezvrjeđenje	(5,953)	-
	66,527	-
<i>Ukupno Crnogorski Telekom Grupa</i>	641,399	558,825
<i>Makedonski telekomunikacij</i>		
Interkonekcija	23,389	41,285
<i>Magyar Telekom</i>		
Interkonekcija	237,878	400,562
<i>Ukupno - Magyar Telekom Grupa</i>	261,267	441,847
<i>Deutsche Telekom</i>		
Interkonekcija	465,044	168,428
<i>T - Hrvatski telekom</i>		
Interkonekcija	221,789	302,813
<i>Ukupno - Deutsche Telekom Grupa</i>	686,833	471,241
	1,589,499	1,471,913

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

		(Iznosi u EUR)	
		Godina koja se završava 31.	
		decembra	
		2006.	200.
III	Prihodi		
	<i>T-Mobile Crna Gora d.o.o., Podgorica</i>		
-	Interkonekcija	4,030,951	6,914,697
-	Prihodi od zakupa telekomunikacionih vodova	677,164	1,245,863
-	Prihodi od telekomunikacione usluge	5,824	5,578
-	Ostali prihodi	323,237	96,182
		5,037,176	8,262,320
	<i>Internet Crna Gora d.o.o., Podgorica</i>		
-	Prihodi od telekomunikacionih usluga	7,206	5,452
-	Prihodi od zakupa telekomunikacionih vodova	297,000	286,400
-	Globalni pristup internetu	1,249,920	706,800
-	ISDN pretplata	52,391	52,170
-	Ostali prihodi	128,738	67,172
		1,735,255	1,117,995
	<i>Montenegrocard d.o.o., Podgorica</i>		
-	Prihodi od telekomunikacionih usluga	39,788	-
		39,788	-
		6,812,219	9,380,315
	<i>Magyar Telekom</i>		
	Interkonekcija	586,868	1,541,809
	<i>Makedonski telekomunikacii</i>		
	Interkonekcija	127,837	183,748
	Ukupno - Magyar Telekom Grupa	714,705	1,725,557
	<i>Deutsche Telekom</i>		
	Interkonekcija	1,082,469	1,351,586
	<i>Hrvatski telekom</i>		
	Interkonekcija	1,740,269	2,233,081
	Ukupno - Deutsche Telekom Grupa	10,349,662	14,690,539

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

		(Iznosi u EUR)	
		Godina koja se završava 31.	
		decembra	
		2006.	2007.
		<u> </u>	<u> </u>
IV	Rashodi		
<i>T-Mobile Crna Gora d.o.o., Podgorica</i>			
	Interkonekcija	4,474,016	5,971,603
	Usluge mobilne telefonije	91,185	87,123
	Ostali rashodi	25,496	22,394
		<u>4,590,697</u>	<u>6,081,120</u>
 <i>Internet Crna Gora d.o.o., Podgorica</i>			
	Zakupi	398,386	931,379
	Ostalo	13,570	75,810
		<u>411,956</u>	<u>1,007,189</u>
 <i>Ukupno Telekom Montenegro Grupa</i>		<u>5,002,653</u>	<u>7,088,309</u>
 <i>Magyar Telekom</i>			
	Konsultantske usluge		960,000
	Interkonekcija	55,793	165,234
 <i>Makedonski telekomunikaciji</i>			
	Interkonekcija	136,175	218,742
<i>Ukupno - Magyar Telekom Grupa</i>		<u>191,968</u>	<u>1,343,976</u>
 <i>Deutsche Telekom</i>			
	Interkonekcija	228,964	213,842
 <i>T - Hrvatski telekom</i>			
	Interkonekcija	396,277	567,078
	Iznajmljene linije	136,970	138,574
		<u>533,247</u>	<u>705,652</u>
<i>Ukupno - Deutsche Telekom Grupa</i>		<u>762,211</u>	<u>919,494</u>
		<u>5,956,832</u>	<u>9,351,779</u>

Društvo je tokom 2007. godine isplatilo višem rukovodstvu samo kratkoročne naknade, koje su iznosile EUR 496,984 (31. decembar 2006: EUR 776,162) i predstavljaju neto zarade i bonuse isplaćene Višem rukovodstvu Društva koji su članovi ili stalni gosti Upravnog odbora Grupe Telekom Crna Gora, kao i naknade u iznosu od EUR 198,734 (31. decembar 2006: EUR 745,695) koje predstavljaju pripadajuće poreze u doprinose. Takođe, Grupa je uplatila otpremnine Rukovodstvu u iznosu EUR 19000 (2006: EUR 432,169) za neto iznos i EUR 17376 (2006: EUR 325,845) za iznos pripadajućih poreza i doprinosa. Za ove zaposlene do kraja 2007. godine nije bilo isplaćenih kredita.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

33. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA (Nastavak)

Ugovori sa Višim rukovodstvom Društva

U toku 2007. godine, za neke ključne članove Višeg rukovodstva, Društvo je ustanovilo bonus šemu po kojoj, ukoliko bi član višeg rukovodstva Društva ostao u firmi najmanje dvije godine od potpisivanja ugovora o radnom odnosu, Društvo bi po tom osnovu snosilo troškove za oko EUR 151,255 u skladu sa preuzetim obavezama na osnovu važećih uslova na dan 31. decembra 2007. godine, dok uzimajući u obzir uslove koji važe od 31. decembra 2006. godine, za oko EUR 19,899.

34. POTENCIJALNE OBAVEZE

Zaštita životne sredine

Propisi koji se odnose na zaštitu životne sredine usvajaju se u Republici Crnoj Gori i Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2006. godine nije iskazalo bilo kakve obaveze za predviđene troškove, uključujući pravne i konsultantske naknade, studije lokacija, osmišljavanje i implementaciju planova restauracije koji se odnose na zaštitu životne sredine. Troškove vezane za zaštitu životne sredine rukovodstvo ne smatra materijalno značajnim.

Posljednje nestabilnosti na globalnim finansijskim tržištima

U 2007. -oj došlo je do naglog porasta zaplene imovine pod hipotekom na tržištu stambenog kreditiranja lica sa niskim kreditnim rejtingom u SAD. Kako su globalni investitori ponovo procenili svoju izloženost riziku, efekti su se proširili izvan tržišta nekretnina u SAD i izazvali povećanu nestabilnost i smanjenu likvidnost na tržištu akcija, obveznica i derivata.

Obim transakcija na međubankarskom tržištu je značajno smanjen od avgusta 2007.-me. Ove okolnosti mogu da utiču sposobnost Preduzeća da dobije nove kredite i refinansira postojeće pod istim uslovima pod kojima je obavljala slične transakcije u prethodnim periodima.

Budući da ne postoji aktivno tržište za finansijske instrumente, Preduzeće određuje fer vrijednost upotrebom tehnike procjene, uglavnom diskontovanim saldonom novčanih tokova. Modeli procjene reflektuju trenutno stanje na tržištu na dan procjene, ali ti rezultati ne moraju da predstavljaju validne pokazatelje tržišnih uslova prije ili nakon dana procjenjivanja. Na dan bilansa stanja, Rukovodstvo je izvršilo kontrolu modela procene da bi se uvjerilo da oni na odgovarajući način pokazuju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kreditnih opsega.

35. POTENCIJALNA SREDSTVA

Ukupan iznos potencijalnih obaveza po osnovu sudskih sporova pokrenutih od strane Društva iznosi EUR 7,437,320 (2006:EUR 6,849,940). Ovi sporovi se vode protiv pretplatnika, građana i firmi u cilju pokušaja naplate potraživanja kojima je istekao rok za naplatu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

36. PREUZETE OBAVEZE

a) Preuzete obaveze po osnovu zakupa – Društvo kao zakupac

Društvo zakupljuje veliki broj maloprodajnih i poslovnih prostora, skladišta, zatim internet pristup i mrežne linije. Zakup je ugovoren od jedne godine do neograničenog vremenskog perioda, i većina zaključenih ugovora mogu se produžiti po isteku zakupa po aktuelnim cijenama na tržištu.

Troškovi godišnjeg zakupa su prikazani u bilansu uspjeha kao što je prikazano u Napomeni 28.

Budući minimalni zbirni iznos zakupa koji se odnose na mrežne linije i pristup globalnom internetu prikazan je u pregledu koji slijedi:

	Na dan 31. decembra,	
	2006.	2007.
Do jedne godine	716,139	716,139
Od dvije do pet godina	2,864,556	2,864,556
Preko pet godina	3,580,695	4,296,834
	<u>7,161,390</u>	<u>7,879,536</u>

b) Ostale preuzete obaveze

Preuzete obaveze po ugovorima do datuma bilansa stanja koje nisu objelodanjene u finansijskim izvještajima su sljedeće:

	(Iznosi u EUR)	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Ugovorene obaveze:		
- nabavka osnovnih sredstava	117,223	2,460,302
- nabavka nematerijalnih ulaganja	236,758	-
- ugovorene usluge održavanja i podrške	423,121	-
- naknada za koncesiju	-	921,823
- sponzorstvo	-	400,000
- marketing	198,292	141,398
Ukupno	<u>975,394</u>	<u>3,923,523</u>

Troškovi na dan 31. decembra 2007. godine dospijevaju za jednu godinu od datuma bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE**Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine****36. PREUZETE OBAVEZE (Nastavak)****c) Upotrebne dozvole**

U skladu sa mišljenjem rukovodstva Društva, budući troškovi mogu nastati u vezi sa pribavljanjem već zahtijevanih dozvola za korišćenje mreža, optika, transmisija i ostale opreme. Pored toga, na osnovu kupoprodajnog ugovora zaključenog 15. marta 2005. godine između Vlade Republike Crne Gore i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kao Prodavca i Matav Hungarian Telecommunication Company, kao Kupca, Prodavac je u obavezi da omogući Društvu dostavljanje kompletiranih molbi relevantnoj javnoj instituciji za obezbjeđivanje svih preostalih dozvola za nastavljane i) obavljanja poslovanja i/ili ii) vlasništva i/ili poslovanja sa njihovim sredstvima postojećim na datum potpisivanja Ugovora. Nije bilo moguće kvantifikovati potencijalne troškove koji se odnose na ovo pitanje.

d) Potencijalni sporni ugovor

U skladu sa kupoprodajnim ugovorom zaključenim 15. marta 2005. godine između Vlade Republike Crne Gore i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, kao Prodavca i Magyar Telekom, kao Kupca, Kupac je u obavezi da omogući Društvu zaključivanje ugovora sa Radio Difuznim Centrom za zakup optičkih vlaknastih kapaciteta za transmisiju TV i radio signala i Univerziteta Crne Gore o obezbjeđivanju kapaciteta za konekciju. U oba slučaja predviđeno je da ugovorne strane neće platiti bilo kakvu naknadu za korišćenje ovih kapaciteta. Na dan 31. decembra 2007. godine, nisu zaključeni ugovori i nije moguće utvrditi vrijednost predloženih usluga.

37. DEVIZNI KURSEVI

Zvaničnih kursevi valuta koje su korišćene za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembra 2006. i 2007. godine bili su sljedeći:

	31.decembar 2006.	31. decembar 2007.
SDR	0.8754	1.0735
USD	0.7593	0.6806

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završava 31. decembra 2007. godine

38. PRILIV GOTOVINE IS POSLOVANJA

	Iznosi u EUR	
	Godina koja se završava 31. decembra	
	2006.	2007.
Neto dobit	12,803,725	23,638,186
<i>Korekcije:</i>		
Porez na dobit	881,374	2,356,748
Neto finansijski prihodi	88,565	11,617
Amortizacija	9,497,604	9,885,383
Prihodi od kamata (Napomena 25)	(1,703,441)	(2,837,670)
Smanjenje obezvrjeđenja zaliha (Napomena 25)	(454,459)	(123,679)
Smanjenje obezvrjeđenja spornih potraživanja priznatih u okviru prihoda/rashoda (Napomena 25)	(29,468)	(572,695)
Promjene u okviru obrtnih sredstava i obaveza:		
Promjene na obavezama	(902,004)	482,536
Promjene na zalihama	283,463	(1,174,716)
Promjene na potraživanjima	4,289,771	1,807,818
Rezervisanja na isplatama za otpremnine (Napomena 19)	9,704,078	(9,520,240)
Rezervisanja na naknade zaposlenima (Napomena 19)	38,303	(202,869)
Ostale negotovinske stavke	(890,489)	(357,318)
<i>Gotovina generisana iz poslovanja</i>	<u>33,607,022</u>	<u>23,393,101</u>

39. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

U skladu sa Ugovorom o kupoprodaji udjela u Crnogorskoj komercijalnoj banci, 15% ukupnog ugovorenog iznosa je zadržano od strane kupca udjela kao sredstvo obezbjeđenja. Navedeni iznos obezbjeđenja i iznosu od EUR 1,790,506 sa pripadajućom kamatom od EUR 66,187 koja se odnosi na period od jedne godine istekao je 15. decembra 2007. godine. Kupac je u cjelosti izmirio svoje obaveze prema Grupi, uvećane za iznos obračunate kamate po navedenom osnovu 10. januara 2008. godine.

U februaru 2008. godine, kao dodatno obezbjeđenje gotovine, gotovinskih ekvivalenata i kratkoročnih finansijskih plasmana plasiranih kod Crnogorske komercijalne banke A.D., Podgorica sa stanjem na dan 31. decembra 2007. godine, Društvo je primilo od OTP banke Mađarske (kreditna klasifikacija A1) bankarsku garanciju na iznos od EUR 39,700,000, kojom OTP banka obezbjeđuje 85% od ukupnog iznosa gotovine, gotovinskih ekvivalenata i kratkoročnih finansijskih plasmana Društva sa stanjem na navedeni dan.